

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus

Majandusaasta aruanne 2024

Majandusaasta algus: 01.01.2024

Majandusaasta lõpp: 31.12.2024

Registrikood: 90006012

Aadress: Sepise 7, 11415, Tallinn

Telefon: 6279 700

E-post: eis@eis.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	4
Eessõna.....	5
Ülevaade sihtasutusest	6
Majanduskeskkond.....	9
Strateegilised eesmärgid	12
Innovatsiooniteenused	13
Rahvusvahelised teenused.....	20
Ettevõtluse finantsteenused ja elamumajandus.....	27
Organisatsioon	32
Kestlik areng.....	35
Hea ühingujuhtimise tava aruanne	38
 Raamatupidamise aastaaruanne.....	 41
Bilanss	42
Tulemiaruanne.....	43
Rahavoogude aruanne.....	44
Netovara muutuste aruanne.....	45
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	46
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused.....	46
1.1 Koostamise alused.....	46
1.2 Olulisemad raamatupidamislikud hinnangud.....	46
1.3 Riskijuhtimine	47
Lisa 2. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.....	53
Lisa 3. Raha ja raha ekvivalendid.....	58
Lisa 4. Laenunõuded.....	58
Lisa 5. Muud nõuded ja ettemaksed.....	62
Lisa 6. Osalused tütar- ja sidusettevõtetes.....	63
Lisa 7. Osalused investeerimisfondides.....	64
Lisa 8. Materiaalne põhivara.....	64
Lisa 9. Immateriaalne põhivara.....	65
Lisa 10. Laenukohustised.....	66
Lisa 11. Eraldised.....	66
Lisa 12. Sihtfinantseerimine.....	68

Lisa 13. Riigi sihtotstarbelised fondid.....	69
Lisa 14. Muud võlad ja ettemaksed.....	71
Lisa 15. Käendus- ja lepingutasud.....	71
Lisa 16. Intressitulu laenudelt.....	71
Lisa 17. Tööjõukulud.....	72
Lisa 18. Mitmesugused majandamiskulud.....	72
Lisa 19. Bilansivälised nõuded.....	73
Lisa 20. Bilansivälised ja tingimuslikud kohustised	74
Lisa 21. Tehingud seotud osapooltega	75
Juhatuse liikmete allkirjad 2024. aasta majandusaasta aruandele.....	76
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	77

Tegevusaruanne

Eessõna

2024. aasta oli jätkuvalt keeruline Eesti ja peamiste kaubanduspartnerite majanduses. Taastumine oli aeglane, mistõttu rahastuse leidmine arendusprojektidele ning ekspordi kasvatamine olid ettevõtetele väljakutseteks. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi EIS või Sihtasutus) jätkas mitmekülgset ettevõtlussektori toetamist, pakkudes teenuseid ja toetusi.

EIS lähtub tegevuse planeerimisel ja elluviimisel Eesti riigi pikaajalisest arengustrateegiast „Eesti 2035“, seades eesmärgiks Eesti ettevõtluse, innovatsiooni ning teadus- ja arendustegevuse võimekuse kasvu, mis suurendab tootlikkust ja rahvusvahelist konkurentsivõimet. Majanduse teadmismahukuse kasv ja konkurentsieelis saavutatakse rohe-, digi- ja innovatsioonipöörde toel ning kapitaliturgu mitmekesistades.

Aasta lõpus avaldati välisvahendite SF 2014–2020 ja Eesti-Norra koostööprojekti järeelhindamisaruanded. Valminud aruannetega leiti, et vahendite rakendamine oli tulemuslik ning vahendite toel saavutati või saavutatakse tulevikus olulisi positiivseid mõjusid Eesti majandusarengule. EISi toetused võimaldasid ettevõtetal kiiremini ja tõhusamalt arendada uusi tooteid ja teenuseid ning viia ellu arendustegevusi, mis oleksid jäänud ilma riigi abita tegemata või ei oleks toimunud nii kiiresti.

2024. aastal kasvasid ettevõtlustoetuste mahud, mille peamiseks põhjuseks oli Õiglase Ülemineku Fond, mille kaudu anti ettevõtjatele toetust investeeringute tegemiseks Ida-Viru piirkonda. Jätkuvalt pakkus EIS tuge teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning digitaliseerimise projektide elluviimiseks, millel on oluline roll majanduse konkurentsivõime pikaajalisel ja jätkusuutlikul kasvul. Uue välisvahendite SF 2021–2027 perioodi rahastus võeti kasutusele sujuvalt, tagades ettevõtetele pideva toetusvõimaluste kasutamine. Aasta tõi ka ettevõtjatele väljastatud käenduste mahtudes kasvu, millele aitas kaasa 2023. aastal suurenenud maksimaalne käenduse summa. 2024. aastal tõi EIS turule laenuportfelli käenduse mikro- ja väikeettevõtjatele, et soodustada finantsteenuste kättesaadavust veelgi.

Rahvusvahelistumise suunal oli EISi fookus Eesti ekspordi kiirem taastamine, nii eksporditurge mitmekesistades kui mahte kasvatades, ja välisinvesteeringute jätkuv Eestisse toomine. Keskenduti kõrge lisandväärtusega, teadus- ja arendustegevustesse või innovatsiooni panustavate ettevõtete teenindamisele. Oluliseks sammuks tulevikus investeeringute kasvatamisel oli otsus uue suurinvesteeringute toetusmeetme loomiseks. Turismivaldkonnast saab esile tuua, et Eesti jõudis turismiteenuste ekspordi poolest taas pandeemiaeelsele ehk 2019. aasta tasemele. Aasta alguses loodi Eesti maine süsteemsemaks arendamiseks riigiturunduse osakond, mis pakub Eesti tutvustamiseks teadmisi ja töövahendeid.

Eluaseme ja energiatõhususe valdkonnas oli 2024. aastal fookuses tehaselise rekonstrueerimise pilootprojekti lõpetamine, mille innovaatiline tehnoloogia võimaldab tulevikus hooneid oluliselt kiiremini ja tõhusamalt rekonstrueerida. Oma tegevusega aitas EIS kaasa kliimaeesmärkide täitmisele ja enam kui 33 000 Eesti inimese elamustingimuste parandamisele.

Vaatamata keerulisele aastale suutis EIS täita enamuse 2024. aastaks püstitatud eesmärkidest. EISi pakutavaid innovatsiooni, digitaliseerimise ning kestlikkuse teenuseid ja toetusi kasutas enam kui 2300 ettevõtet. Kokku sai aasta jooksul EISist abi pea 5000 Eesti ettevõtet. Kliendid hindasid rahulolu EISi teenustega kõrgelt, andes keskmiseks hindeks 4,6 palli (5-palli skaalal).

Ülevaade sihtasutusest

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus moodustati 2022. aasta jaanuaris toimunud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse ja Sihtasutuse KredEx liitumisel. EISI asutaja on Eesti Vabariik ning asutajaõiguste teostaja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. EISI eesmärk on toetada ettevõtlust, Eesti rahvusvahelist konkurentsivõimet ning atraktiivsust äri-, investeerimis-, turismi-, elu- ja töötamispiirkonnana ning investeringuid hoonefondi kaasajastamisse.

EIS lähtub oma põhitegevuses õigusaktidest, Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide strateegilistest arengudokumentidest ja muudes suunistes sõnastatud eesmärkidest ning viib ellu lisaks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poliitikatele ka Kultuuriministeeriumi, Kliimaministeeriumi ja Välisministeeriumi poliitikaid. Teenustest teavitamisel ja turundamisel kasutatakse EISI kaubamärki, mille alla kuuluvad alamkaubamärgid nagu Startup Estonia, Invest in Estonia, Visit Estonia, Work in Estonia, e-Estonia, Trade with Estonia, Brand Estonia ja e-residentsus.

EISI missioon on **anda hoogu kestliku tuleviku loomisele kodus ja globaalselt**, aidates muutusi ellu viia ja pakkudes oma klientidele nõustamist, võrgustamist ja rahastusvõimalusi.

EISI visioon on, et **Eesti ettevõtted loovad globaalseid edulugusid**, panustades ettevõtmistesse, mis sünnivad Eestis, kuid mille potentsiaal on olla maailmas teerajaja ja rakendada uuenduslikku lähenemist eri turgudel.

EISI väärtused on **julgus, arukus ja hoolivus**.

Võtmenäitajad

Näitaja	2023	2024
Finantsnäitajad		
Tegevustulud, mln eurot	91,5	73,6
Tegevuskulud, mln eurot	88,1	71,2
Aruandeperioodi tulem, mln eurot	11,0	11,9
Varade maht, mln eurot	545,2	556,9
Töötajad		
Täistööajale taandatud keskmine töötajate arv	392	407
Töötajate vabatahtlik voolavus	6,6%	10,4%
Tegevusmahud		
Ettevõtlusvaldkonna toetatud projektide arv	472	1035
Ettevõtlusvaldkonna väljastatud laenude ja käenduste arv	517	476
Elamumajanduse ja eluhoonete energiatõhususe valdkonna toetatud projektide arv	1674	2230
Elamumajanduse ja eluhoonete energiatõhususe valdkonna väljastatud laenude ja käenduste arv	2276	2421
Riigihangete arv	218	238

Tütar- ja sidusettevõtted

EISil on üks tütaretevõtte: AS SmartCap (osalus 100%) ja üks sidusettevõtte AS KredEx Krediidikindlustus (osalus 33,3%). Raamatupidamise aastaaruandes on esitatud konsolideerimata andmed. AS SmartCap on väikefondivalitseja, kes valitseb kolme lepingulist kinnist alternatiivfondi (SmartCap Venture Capital Fund, SmartCap Green Fund ja SmartCap Defence Fund). SmartCapi eesmärgiks on riskikapitali investeringute pakkumise kaudu arendada Eesti kapitaliturge ning võimaldada seeläbi ambitsioonikatel ja uuenduslikel Eesti ettevõtetel kasvada. AS KredEx Krediidikindlustus on kindlustusselts, mille eesmärk on aidata Eesti ettevõtetel maandada nii ekspordi kui ka kodumaise müügiga seonduvaid krediidiriske.

Majandustegevus, toetuste ja sihtfinantseerimiste kasutamine ja vahendamine

EISI üks tegevusvaldkondadest on Euroopa Liidu struktuurifondide ja Eesti riigi toetuste sihipärane rakendamine ja vahendamine. EISI tulemiaruanDES kajastatakse toetuste ja sihtfinantseerimiste mahtu vastavalt EISI kontode kaudu liikunud summadele. Peamiselt on nende vahendite puhul tegemist Eesti riigi sihtfinantseeringutega omategevustesse ja toetuste vahendamisega klientidele. 2024. aastal oli tulu tegevuskulude sihtfinantseerimisest kokku 59,5 mln eurot (2023. aastal 60,4 mln eurot) ning tulu vahendamiseks saadud sihtfinantseerimisest kokku 8,8 mln eurot (2023. aastal 25,2 mln eurot). Tegevuskulude sihtfinantseerimise all kajastuvad omaprogrammide rakenduskulud ning vahendatud sihtfinantseerimise all peamiselt eluasemevaldkonna toetused.

EIS menetleb suures mahus Euroopa Liidu struktuurifondide ning siseriikliku finantseerimisega toetusi, mis liiguvad struktuuritoetuste menetlemise infosüsteemi (SFOS) kaudu ning väljaspool EISI finantsaruandlust. Alates 2019. aastast kajastatakse välisallikatest pärinevate toetuste summasid rakendava asutuse (nt ministeeriumi) finantsaruandes, kuid toetuste menetlemise tegevuskulusid EISI finantsaruandes. Selliseid riigieelarvelisi ja välistoetusi, mis liikusid 2024. aastal läbi SFOS-i kaudu, oli kokku 459,5 mln eurot (2023. aastal 186,3 mln eurot).

SFOSi kaudu liikunud toetustest 315 mln eurot (69%) moodustas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, 142,1 mln eurot (31%) Kliimaministeeriumi, 1,7 mln eurot (alla 1%) Kultuuriministeeriumi ja 0,8 mln eurot (alla 1%) Justiits- ja Digiministeeriumi tegevus.

Teenuste valdkondade järgi moodustas toetustest 312,4 mln eurot (68%) ettevõtlus- ja innovatsioonitoetuste, 142,1 mln eurot (31%) elamumajanduse ning hoonete energiatõhususe ning 5 mln eurot (1%) rahvusvahelistumise teenuste turismisihtkohtade arenduse valdkond.

EISI tegevustulud moodustasid 2024. aastal 73,6 mln eurot (2023. aastal 91,5 mln eurot). Tuludest enamuse moodustasid riiklike programmide ja tegevuste elluviimisega seotud tegevuskulude katteks saadud tulud kokku 68,3 mln eurot (2023. aastal 87,0 mln eurot).

EIS-i 2024. aasta tegevuskulud kokku olid 71,2 mln eurot (2023. aastal 88,1 mln eurot), jagunedes majandusliku sisu põhiselt järgmiselt:

- + väljamakstud riigieelarvelised toetused 8,8 mln eurot (2023. aastal 25,2 mln eurot)
- + rakenduskulud 36,6 mln eurot (2023. aastal 39,5 mln eurot)
- + tööjõukulud 25,8 mln eurot (2023. aastal 23,4 mln eurot)

Põhivara investeeringute maht 2024. aastal oli 1,5 mln eurot (2023. aastal 2,2 mln eurot). 2024. aasta aruandeperioodi tulem oli 11,9 mln eurot (2023. aastal 10,9 mln eurot). Tulemist 9,8 mln eurot (2023. aastal 7,1 mln eurot) on seotud laenude ja käenduste väljastamiseks eraldatud rahaliste vahendite riigikassas hoidmiselt teenitud deposiidi intressidega.

Töötajad ja tööjõukulud

EISI täistööajale taandatud keskmine töötajate arv oli 2024. aastal 407 töötajat (2023. aastal 392 töötajat).

2024. aasta keskmist töötajate arvu mõjutas perioodisisene dünaamika. 2023. aasta lõpu seisuga oli EISI täistööajale taandatud töötajate arv 407. 2024. aasta esimeses kvartalis kasvas töötajate arv 9 töötaja võrra seoses täiendavate tööülesannetega, jõudes 416 töötajani. Aasta teises pooles tõhustati organisatsiooni tegevusi, töötajate arv pöördus langusesse ja vähenes aasta lõpuks 21 töötaja võrra. 2024. aasta lõpu seisuga oli täistööajale taandatud töötajate arv 395. Mitmed töölepingud lõppesid veel jaanuaris—veebruaries 2025 ja töötajate arv vähenes veebruari lõpuks 386ni. Kokku koondati 01.01.2024.—28.02.2025 perioodil 28 töötajat ja organisatsiooni struktuuri korrastamise protsessis likvideeriti lisaks 35 vakantset ametikohta.

	31.12.2023	31.12.2024	28.02.2025
Täistööajale taandatud töötajate arv	407	395	386
Töötajate arv	413	401	390

EISI tööjõukulud olid 2024. aastal 25,7 mln eurot (2023. aastal 23,4 mln eurot).

Eestis töötavate töötajate keskmine põhipalk 2024. aastal oli 2928 eurot (2023. aastal 2801 eurot) ning kogupalk, mis hõlmab tulemustasusid, 3390 eurot (2023. aastal 3183 eurot). EISI Eesti töötajate palgatase on sarnasel tasemel riigi ministeeriumitega, kus 2023. aasta andmete kohaselt oli põhipalk 2967 eurot ja kogupalk 3185 eurot¹. Tööjõukulud sisaldavad lisaks Eestis töötavate töötajate põhipalgale ka nende koondamishüvitisi, tulemustasusid ja välisesindajate töötasusid (vt raamatupidamisaruande lisa 17).

1 Avaliku teenistuse aastaraamat 2023, Rahandusministeerium

Majanduskeskkond

2024. aastal jätkus maailmamajanduse kasv endiselt 2000–2019 ajaloolisest keskmisest (3,7%) madalamal tasemel – majandus kasvas hinnanguliselt 3,2% ning kasv jätkub kahel järgneval aastal sarnasel tasemel (3,3%)². Maailmamajandus püsis stabiilsena, kuigi olukord oli riigiti erinev. Inflatsioon langes järjepidevalt, kahanedes 2024. aastal 5,8%ni.

Euroopa Keskpanga majandusülevaate³ kohaselt kulges euroalas inflatsiooni ohjeldamine plaanipäraselt ning 2024. aasta koguinflatsioon oli eelduste kohaselt 2,4%. Alusinflatsiooni näitajatele tuginedes stabiliseerub inflatsioon jätkusuutlikult Euroopa Keskpanga nõukogu eesmärgiks seatud 2% taseme lähedal. Kuigi inflatsioon aeglustus, püsis see endiselt kiire. Peamiseks põhjuseks oli asjaolu, et teatud sektorites palgad ja hinnad kohanesisid endiselt inflatsiooni varasema järsu kiirenemisega. Majandusele pakkus leevendust intressimäärade langetamine Euroopa Keskpanga nõukogu poolt. Rahastamistingimused leevenesid, kuid püsisid endiselt ranged. Euroala majandus kasvas eelduste kohaselt 2024. aastal 0,7% ning lähiaastatel nähakse üheprotsendilist või veidike suuremat kasvu. Euroala tööjõuturg oli endiselt vastupidav ning töötuse määr püsis madal, kuid nõudlus tööjõu järele on järkjärgult vähenemas.

Statistikaameti andmetel⁴ hakkas 2024. aasta viimases kvartalis Eesti majandus uuesti kasvama ning lõppes kümme kvartalit kestnud majanduslangus. Sisemajanduse koguprodukt (SKP) kasvas 2024. aasta neljandas kvartalis võrreldes eelnenud aasta sama ajaga 1,2%. 2024. aastal vähenes SKP kokku 0,3%. Eesti Panga 2024. aasta lõpus ilmunud majandusprognosis⁵ tuuakse välja, et kuigi sisemajanduse kogutoodang püsis läbi kvartalite sarnasel tasemel, siis tegevusalade kaupa vaadates toimus olulisi muudatusi. Eesti tööturg on senini majanduslangusele vähe reageerinud ning ka edaspidi ei ole kiiret muutust oodata. Hõive ei ole vähenenud majanduslangusega samas rütmis ja ettevõtted on ka keerulistel aegadel töötajaid hoidnud.

UNCTAD-i kaubandus- ja arenguraport 2024⁶ toob välja, et siseriiklikud prioriteedid, kliimaga seotud kohustused ning arengud tööstuspoliitikas on ümber kujundamas ülemaailmset kaubandust. Kui 2023. aastal oli maailmakaubanduse kasv seiskunud, siis 2024. aastal oodati ligi 2% reaalkasvu. Statistikaameti andmetel⁷ kaubavahetus Eestis tervikuna 2024. aastal langes: kaupade eksport vähenes eelmise aastaga võrreldes 4% ning import 2%. Nagu ka eelnenud aastal eksporditi kaupadest kõige enam elektriseadmeid ning peamised ekspordipartnerid olid Soome, Läti ning Rootsi. 2024. aasta lõpus hakkasid kaupade ekspordi numbrid kasvama. Teenuste väliskaubandus jätkas 2024. aastal stabiilset kasvu ning jõudis rekordtasemele: eksport suurenes 7% ning import 5%.⁸ Kõige rohkem eksporditi muid äriteenuseid, transporditeenuseid ning telekommunikatsiooni-, arvuti- ja infoteenuseid. Peamised ekspordipartnerid oli Soome (15% koguekspordist), Ameerika Ühendriigid (8%) ning Saksamaa (8%).

2 World Economic Outlook Update, Global Growth: Divergent and Uncertain, 2025 JAN, IMF.

3 Euroopa Keskpanga majandusülevaade 8/2024, Eesti Pank.

4 Majandus kasvas 2024. aasta neljandas kvartalis 1,2%, 3.03.2025, Statistikaamet.

5 Rahapoliitika ja Majandus 4/2024, Eesti Pank.

6 Trade and Development Report 2024, UNCTAD.

7 Detsembris kaubavahetus kasvas, 2024. aastal kokku vähenes, 10.02.2025, Statistikaamet.

8 Teenuste eksport kasvas 2024. aastal 7% ja import 5%, 04.03.2025, Statistikaamet.

UNCTAD-i maailma investeeringute raporti 2024⁹ järgi langesid globaalsed välisinvesteeringute vood 2023. aastal 2% ehk 1,3 triljoni dollarini majanduse jähnenemise ning geopoliitiliste pingete tõttu. Raportis rõhutatakse, et kui mõne Euroopa riigi suured kõikumised investeeringute mahus välja jätta, siis langus ületaks koguni 10% piiri võrreldes 2022. aastaga. Globaalne keskkond muutis rahvusvaheliste investeeringute tegemise väljakutsuvaks ka aastal 2024. Ernst & Young'i poolt 2024. aastal läbiviidud Euroopa atraktiivsuse uuring¹⁰ tõi välja, et otseinvesteeringute tase Euroopasse langes 2023. aastal 4% võrra. Mahu vähenemine toimus esimest korda alates aastast 2020. Ka Eestis toimus 2023. aastal uute projektide ning loodud töökohtade arvus väike langus. Teisalt paistab Eesti silma uute projektidega loodud töökohtade arvu poolest miljoni inimese kohta, olles Euroopas kuuendal kohal. Väljakutsed nii Eesti majandusele, kui ka Euroopa majandusele üldiselt, on kõrge inflatsioon, geopoliitilised pinged ning poliitiline ebastabiilsus, mis muudavad investorid ettevaatlikuks.

2024. aastal saavutas turistide ööbimiste arv ELis Eurostati andmetel¹¹ rekordtaseme — esialgse hinnangu kohaselt ulatus see number 2,99 miljardini, mis on 2% enam, kui sellele eelnenud aastal. Kasv tugines peamiselt välituristide ööbimiste arvule, mida oli 58,7 miljonit enam kui eelneval aastal. Siseturistide arv kahanes 5,3 miljoni öö võrra. Turistide arv kasvas peaaegu kõikides EL riikides. Statistikaameti andmetel¹² peatus 2024. aastal Eesti majutusasutustes 3,6 miljonit turisti, mis on 5% enam, kui sellele eelnenud aastal. Teisalt on arv siiski 5% väiksem, kui aastal 2019. Välituristide arv suurenes 11%, kuid jäi maha koroonakriisi eelsest tasemest. Siseturistide arv jäi võrreldes eelnenud aastaga samale tasemele ning ületas 2019. aasta tulemust 14% võrra. Kõige enam saabuti Eestisse Soomest ja Lätist.

Rahvusvaheliste tulemustabelite positsioonides tõi 2024. aasta Eestile nii tõuse kui languseid. Lausanne'i Juhtimise Arendamise Instituudi (IMD) avaldatud riikide 2024. aasta konkurentsivõime raporti¹³ alusel langes Eesti aastaga seitse kohta ehk asetuse 33. kohale 67 riigi võrdluses. EL riikide arvestuses langes Eesti kahe koha võrra ehk 13. kohale. Peamiste väljakutsetena toodi välja majanduse kasvule pööramist, uute eksporditurgude leidmist, fiskaaltasakaalu saavutamist, kaitsevõime tõstmist ning innovatsiooni ja infrastruktuuri arendamise kiirendamist. Euroopa innovatsiooni tulemustabelis¹⁴ seevastu tõusis Eesti 2024. aastal mõõdukast innovaatorist tugevate innovaatorite hulka. EL liikmesriikide hulgas asetuse Eesti 11. kohale ning tulemused on 104,8% tasemel EL keskmisest.

Euroopa Komisjoni 2024. aasta digikümnenendi aruandes¹⁵ märgiti Eesti murekohana ettevõtete digivõimekust. Positiivse koha pealt paistab Eesti silma avaliku sektori teenuste digitaliseerimisega, mille puhul ollakse ELi keskmisest märgatavalt ees.

Kui Keskkonnateggevuse tulemuslikkuse indeksi 2024¹⁶ alusel oli Eesti kõige keskkonnahoidlikum riik maailmas, siis ettevõtete kestliku arengu vaatest, mida käsitlevad näiteks Euroopa innovatsiooni tulemustabel ja ökoinnovatsiooni indeks¹⁷, on Eesti EL

9 World Investment Report 2024, UNCTAD.

10 Attractiveness Survey 2024: Amid global competition for investment, what more can Europe do?, Ernst & Young.

11 EU sees record number of tourism nights in 2024, 17.01.2025, Eurostat.

12 3,6 miljonit turisti: majutusettevõtete külastatavus tõusis 2024. aastal 5%, 11.02.2025, Statistikaamet.

13 World Competitiveness Ranking, World Competitiveness Center.

14 Euroopa innovatsiooni tulemustabel 2024, Euroopa Komisjon.

15 Digital Decade 2024, Euroopa Komisjon.

16 Block, S., Emerson, J. W., Esty, D. C., de Sherbinin, A., Wendling, Z. A., et al. (2024). 2024 Environmental Performance Index. New Haven, CT: Yale Center for Environmental Law & Policy.

17 Eco-innovation scoreboard, Euroopa Komisjon.

keskmisest mitmes aspektis maha jäänud. Murekohtadeks on kestliku arengu ning ringmajanduse osas teadlikkuse tõstmine, ebaselged regulatsioonid ning ebapiisav keskkonnasäästu soodustavate tehnoloogiate arendamine.

Eesti positsioonid rahvusvahelistes edetabelites¹⁸

18 Estonia in Numbers, <https://brand.estonia.ee/new/numbers>

Strateegilised eesmärgid

Viimaste aastate kiired majanduslikud muutused, tihenev konkurents ja uute ärimudelite pealekasv on seadnud Eesti konkurentsivõimele uued väljakutsed: majanduse muutmine teadmismahukamaks, lisandväärtuse senisest kiirem ja samas jätkusuutlik kasv ning selle võimendamine läbi laienemise rahvusvahelistele turgudele. Edu saavutamisel on võtmeteguriks koostöö ettevõtete, ettevõtlusorganisatsioonide ja riigi vahel.

EISI 2023–2025 strateegia läbivaks fookuseks on jätkusuutliku majandusarengu hoogustamine läbi ettevõtete säilenõtkuse ja konkurentsivõime tugevdamise ning inimeste elukeskkonna parenemise.

EISI strateegilised eesmärgid 2023–2025

EIS panustab nelja TAIE (teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse) nutika spetsialiseerumise fookusvaldkonda, mille kaudu aitab kaasa kolmikpöörde saavutamisele. Fookusvaldkonnad on tulevikku vaatad arengusuunad, kus eeldatakse suurt kasvupotentsiaali ja panust tootlikkuse kasvu.

Fookusvaldkondade kaudu edendab EIS uute digilahenduste levikut ja tehnoloogiasuundade arengut igas eluvaldkonnas, et suurendada efektiivsust ja tagada ressursisääst. EIS hoogustab teadmismahukat ettevõtlust tervisetehnoloogiate valdkonnas, et kasvatada Eesti ekspordipotentsiaali, panustades inimesekesksete ja kättesaadavamate terviselahenduste loomisesse. Jätkusuutlikule kohaliku toorme väärindamisele keskendutakse neljas valdkonnas: toit, puit, maapõueressursid ning teisene toore ja jäätmed. Energeetikalahenduste valdkonnas on EISI eesmärk luua teaduspõhiseid lahendusi, mis võimaldaksid toota, salvestada ja kasutada energiat keskkonnahoidlikult.

Innovatsiooniteenused

Strateegilised eesmärgid

Innovatsiooniteenustega toetab EIS teadus-arendusmahukuse kasvu nii ettevõtetes kui ka ettevõtete koostöös ülikoolidega, hoogustades uute tehnoloogiate rakendamist ja suurema lisandväärtusega kestlike toodete, teenuste ja tehnoloogiate teket.

EISi strateegilised eesmärgid innovatsiooniteenustele

Eesmärk	2023 tulemus	2024 eesmärk	2024 tulemus
Intellektuaalomandi teenuseid kasutanud ettevõtete arv	134	175	230
EISi teenuseid kasutanud ettevõtete arv, kes investeerivad vähemalt 2% käibest või 1 mln eurot teadus- ja arendustegevusse	197	185	193
Süvatehnoloogia iduettevõtete arv	132	160	165
EISi teenuseid kasutanud ettevõtete arv, kes tegelevad süsteemselt keskkonnamõjude vähendamisega	-	200	287
EISi teenuste osakaal, mis aitavad kaasa keskkonnamõjude vähendamisesse (CO2 neutraalsusesse ja ringmajandusse)	-	45%	48%

2024. aasta peamised tegevused

Innovatsiooniteenuste ja iduettevõtlike osakond

EISi eesmärk on teadmusmahuka ettevõtlike osakaalu kasv Eesti majanduses läbi iduettevõtlike toetamise, ettevõtete innovatsioonivõimekuse tõstmise, rahvusvahelise koostöö- ja rahastusvõimaluste parandamise ning üldise ettevõtlikestadiolikkuse edendamise. EIS võimestab idu- ja kasvuettevõtlike ökosüsteemi, pakub tuge intellektuaalomandinõustamise ja tehnoloogiasirde vallas, toob turule vajalikke innovatsiooniteenuseid ning aitab Brüsseli esinduse, kosmose- ja CERNi (Euroopa Tuumauuringute Organisatsioon) büroode kaudu ettevõtjaid lähemale välisvõrgustikele.

2024. aasta tegevused tugevdasid Eesti positsiooni iduettevõtlike, innovatsioonivõimekuse ja rahvusvahelise koostöö valdkonnas. Tänu ESA, CERNi ja EL-i programmidele on Eesti ettevõtted saanud ligipääsu uutele turgudele, rahastusvõimalustele ja strateegilistele partnerlustele. Süvatehnoloogia iduettevõtlike ökosüsteemi arendamine avab võimalusi uute

teaduspõhiste toodete turule toomiseks. Innovatsioonivõimekust toetavad teenused aitavad ettevõtjatel tegutseda kestlikumalt, digitaliseeritumalt, uuenduslikumalt, ning intellektuaalomandi-alane nõustamine tagab, et innovaatilised tooted ja teenused saaks ka kaitstud.

Iduettevõtluse valdkond

2024. aastal kasvas iduettevõtluse ökosüsteem märkimisväärselt, tugevdades Eesti positsiooni rahvusvahelises innovatsioonimaailmas. Eesti idusektori käive kasvas 15%, ulatudes 3,9 miljardi euroni, ja tasutud maksud moodustasid 750 mln eurot.

Startup Estonia eestvedamisel korraldati regionaalse iduettevõtlusvõimekuse tõstmiseks 86 üritust, kaasates ligi 2000 osalejat. Märkimisväärselt tähelepanu pöörati sealjuures noorte ettevõtlikkuse tõstmisele, kaasates ürituste käigus üle 800 noore.

Iduettevõtluse kasvu toetamiseks jätkati startup- ja scaleup-viisa programme, mille kaudu asus Eestis tööle 422 spetsialisti. Süvatehnoloogia iduettevõtted kaasasid 200 mln euro ulatuses erakapitali investeringuid, moodustades 63% kõigist idusektori investeringutest. Investorite kõrgendatud huvi süvatehnoloogia suunal süvendamiseks korraldati Tallinnas TechTour kontaktüritus, mis tõi Eestisse 50 rahvusvahelist suurinvestorit.

Lisaks avardasid iduettevõtluse arenguvõimalused tervisetehnoloogiate ja süvatehnoloogia vallas. 2024. aasta lõpus allkirjastati tervisetehnoloogiate iduettevõtluse arendamise leping kogumahus 2,4 mln eurot, mille eesmärk on uue terviseinnovatsiooni turule toomine ja olemasolevate ettevõtete rahvusvaheline laienemine. Koostöös ülikoolide ja teadusasutustega loodi ettevõtlusresidentuuri programm, mis toetab teaduspõhiste iduettevõtete arengut ja aitab teadlastel viia oma tehnoloogiad turule.

Lisaks toimusid mitmed rahvusvahelised üritused, sealhulgas süvatehnoloogia konverents DeepEST Summit ja Global Founder Meetup, kus osalesid investorid ning iduettevõtjad kogu maailmast. Süvatehnoloogia iduettevõtete võrgustikku EIC 100 Club võeti 2024. aastal vastu kuus Eesti ettevõtet, kellel on potentsiaal saada üks sarvikuks.

Innovatsioonivõimekuse valdkond

EISI eksperdid nõustasid 230 ettevõtet immateriaalse vara kommertsialiseerimise osas, aidates neil välja töötada intellektuaalomandi strateegiaid ja ärimudeleid. Ökosüsteemi teadlikkuse edendamiseks loodi intellektuaalomandi tööriistakast ning avaldati intellektuaalomandi juhendmaterjal, mis pakub ettevõtetele praktilisi juhiseid intellektuaalomandi haldamiseks ja äriliseks kasutamiseks. Sellega aitab EIS Eesti ettevõtetel kaitsta ja kasvatada oma konkurentsivõimet rahvusvahelistel kõrgtehnoloogilistel turgudel. Jätkati koostööd erialaliitudega tehnoloogiasirde ja arendusnõunike võrgustiku tugevdamiseks, tagades ettevõtetele paremad võimalused teadus- ja arendustegevuseks.

Strateegilise innovatsiooni toetamiseks osales 16 ettevõtet strateegia praktikumis ja 24 ettevõtet juhtide mentorprogrammis. Viimases digitaliseerimise meistriklassis osales 20 ettevõtet, edasi jätkatakse digitaliseerimise valdkonnas andmepõhise juhtimise teemadega. Teist hooaega alustas tippinnovaatorite programm, mis on suunatud ambitsioonikale kasvupotentsiaaliga ettevõttele. Programmis osales 10 ettevõtet.

Ringdisaini ja tootearenduse meistriklassis töid kokku 30 ettevõtet, kelle eesmärk oli arendada kestlikke ja innovaatilisi tooteid ja teenuseid. Disainistrateegia ja ringmajanduse põhimõtete rakendamine ettevõtluses toetas Eesti 2035 majanduse jätkusuutlikkuse sihte ning suurendas Eesti ettevõtete konkurentsivõimet rahvusvahelisel tasandil.

Strateegia praktikum ning tippinnovaatorite programm toetasid ettevõtteid tulevikukindla strateegia loomisel, tippinnovaatorite programmi raames omandasid ettevõtted lisaks ka süsteemse innovatsioonijuhtimise põhimõtted ning turul testitud lühi-, kesk- ja pika vaatega tootearendusprojektide portfelli. Digitaliseerimise meistriklassi tulemusena on ettevõtted digitaliseerinud ettevõtte protsesse, juurutanud erinevaid äriarendustarkvarasid ja optimeerinud tootmist. Disaini ja ringdisaini meistriklassi abil on loodud kõrgema lisandväärtusega ning kestlikke tooteprototüüpe.

Taaskord jagati ettevõtluse auhindu Eesti pikima ajalooga ettevõtluskonkursil, mida korraldatakse koostöös Eesti Tööandjate Keskliiduga. Auhinnagala jõudis 60 000 vaatajani ning auhindu anti välja järgmistes kategooriates: aasta eksportöör, innovaator, kestlikkuse edendaja, pereettevõtte, turismiedendaja, välisinvestor ja esimest korda ka tööstuse digitaliseerija. Aasta ettevõtte tiitli pälvis Harju Elekter AS.

Rahvusvahelise koostöö valdkond

Kosmosebüroo jätkas tihedat koostööd kosmosevaldkonna ettevõtetega, et lihtsustada nende ligipääsu Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) lepingutele. ESAGA sõlmiti 2024. aastal 22 lepingut kogusummas 4,9 mln eurot. ESA hankijate andmebaasi lisandus 25 Eesti majandusüksust ning ESA Eesti äriinkubaatorisse kaasati viis uut suure potentsiaaliga idufirmat. Lisaks viidi läbi konkurss kosmose küberturbe harjutusväljaku loomiseks, mille võitis Spaceit OÜ juhitud konsortsium. See harjutusväljak võimaldab Eesti ettevõtetel pakkuda küberturbe teenuseid rahvusvahelisel turul, tugevdades Eesti positsiooni globaalsete tehnoloogiaettevõtete seas.

Eesti sai CERNi täisliikmeks, avades ettevõtetele piiramatut osalust CERNi hangetes. Rahvusvahelist ettevõtlust ja teaduskoostööd edendati ka Artemis Kokkulepete allkirjastamisega, mis avab Eesti ettevõtetele võimalusi osaleda NASA ja teiste riikide kosmoseuuringute projektides. Lisaks käivitati Brasiilias ja Ühendkuningriigis iduettevõtete kaasamise programmid, et aidata Eesti ettevõtetel laieneda uutele turgudele.

Novembris avas EIS esinduse Euroopa Liidu juures, mis võimaldab luua Eesti ettevõtetele parema kontakti ELi instantside, koostööpartnerite, poliitikakujundajate ning potentsiaalsete klientidega. EISI ELi esinduse kaudu on võimalik Eesti ettevõtetele pakkuda paremat ülevaadet Brüsselis avanevate võimaluste kohta ning teha Eesti innovatsioon ELi tasandil nähtavaks. Rahvusvahelise nähtavuse suurendamiseks korraldati Brüsselis temaatilisi üritusi tugevdamaks koostööd ELi tasandil.

Osaleti rahvusvahelistes Eureka ja Eurostars innovatsioonikoostöö programmides, mille kaudu said viis Eesti partneritega projekti rahastuse kogusummas 6,8 mln eurot. Tarkvarainnovatsiooni klatri ITEA taotlusvoorus esitati 11 Eesti ettevõtte osalusega projekti, mille hindamistulemused selguvad 2025. aasta alguses. Lisaks kaasati EIC Accelerator toetuse abil 10 mln euro suurune granditoetus koos omakapitaalinvesteeringuga, ning kvaliteedimärgise "Seal of Excellence" pälvisid neli ettevõtet.

Rakendusuuringute osakond

Rakendusuuringute osakonna (RUP) peamine ülesanne on tõsta Eestis tegutsevate ettevõtete konkurentsivõimet läbi teadmusmahuka arendustöö toetamise. Nõrk majanduskeskkond ning sisendhindade tõus suurendasid ettevõtete motiveeritust otsida uusi konkurentsieeliseid. Seetõttu oli 2024. aastal huvi teadmusmahuka arendustöö vastu suurim alates programmi loomisest aastal 2020.

EIS töötas enam kui 300 arendusideega, mis moodustab pea kolmandiku kõigist arendusideedest programmi käivitamisest alates. Ettevõtete arendustegevusi, sageli koostöös ülikoolide ja teiste teadusasutustega, finantseeriti 2024. aastal ligikaudu 50 mln euro ulatuses, millele lisandus erasektori investeeringutena täiendavalt enam kui 30 mln eurot.

2023. aastal lõppesid esimesed rakendusuuringute programmist läbiviidud arendusprojektid, mis võimaldas 2024. aastal hinnata nende tulemuslikkust. RUPi meetme abil arendustegevusi teinud ettevõtete keskmine tootlikus ületas ELi taset, saavutades tootlikkuse taseme enam kui 110% ELi keskmisest, mis on üheks TAIE arengukavaga seatud riiklikest eesmärkidest.

Programmist on tuge saanud mitmed märkimisväärsed arendusprojektid, näiteks kaitsetööstusettevõtte OÜ Rantelon drooniseire lahendus, mida EIS toetas juba 2021. aastal ehk enne täiemahulise Ukraina sõja algust. Eesti aasta ettevõtte 2023 Icosagen Cell Factory OÜ jõudis edukate projektide tulemusena oma arengus faasi, mis võimaldas investeerida ligikaudu 40 mln eurot regioonis unikaalsesse biomolekulide tootmistehasesse. Toidu valdkonnas on RUPi toel uute taimsete toodetega edukalt turul Vegestar.

Alates 2024. aastast on fookuses täiendavate tehnoloogia- ja ärivõimaluste loomine Eesti ettevõtete jaoks olulistes valdkondades nagu kaitse- ja elektroonikatööstus ning toit, sh toidujulgeolek. Konsortsiumi juhtpartnerina aitas EIS tuua ELi kiibiprogrammist Chips JU Eestisse 1,2 mln eurot, et luua koostöös AS Metroserti ning Eesti Elektroonikatööstuse Liiduga kiipide ja targa elektroonika kompetentsikeskus. Keskust finantseerib täiendavalt Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium 1,2 mln euro mahus. Loodav keskus võimaldab Eesti ettevõtetel arendada välja võimekuse kiipide disainiks ning toetada kiibidisainiga ka olemasolevaid lõpptootettevõtteid, muuhulgas kaitsetööstuses.

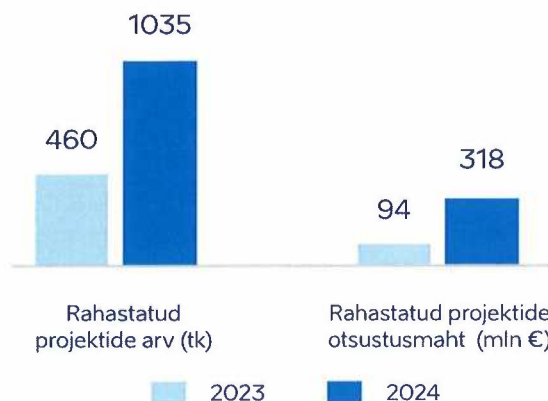
Toidu ja toidujulgeoleku valdkonnas käivitati 2024. aasta viimases kvartalis uuendtoidule, biomassi väärindamisele ja valdkonna tööstuse ning teaduse koostööle suunatud alamprogramm, mis läbi (rahvusvahelise) kompetentsi kaasamise, agiilse EISI teenuste pakkumise, arendustöö toetamise ja ekspordi võimaldab kiirendada Eesti jaoks olulises valdkonnas konkurentsivõimeliste toodete arendamist ja ekspordivõimekust.

Ettevõtlustoetuste osakond

Ettevõtlustoetuste portfellis oli 2024. aasta lõpuks ligi tuhat aktiivset käimasolevat projekti rahalises mahus 454 mln eurot. Võrreldes 2023. aastaga toetas EIS enam kui kaks korda rohkem toetusprojekte (460 projekti 2023. aastal, 1035 projekti 2024. aastal) ligi kolm korda suuremas rahalises mahus (otsuste mahu kasv 224 mln eurot). Olulise tõuke toetuste mahu kasvuks andis Ida-Virumaa ettevõtluse arengule suunatud Õiglase Ülemineku Fond (ÕÜF), mille raames tehti 2024. aastal toetusotsuseid ligikaudu 188 mln euro ulatuses.

■ EL Õiglase ülemineku fond
 ■ Riigieelarve (RE)
 ■ EL Taasterahastu (RRF)
 ■ EL SF 2021-2027
 ■ EL otsetoetus (DEP)

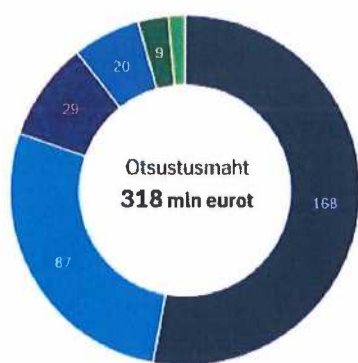

Ettevõtlustoetuste aktiivne portfell

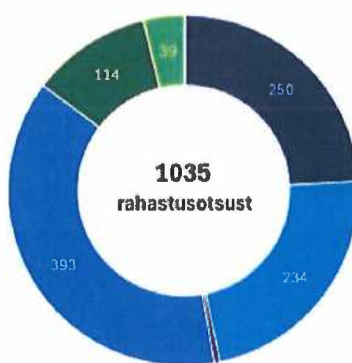
Ettevõtlustoetuste maht ja arv 2024 vs 2023

Seega moodustavad portfelli vahenditest ligi 48% ÕÜFi suuremahulised investeeringutele ja töökohtade loomisele suunatud projektid, järgnevad riigieelarvest (RE) rahastatud teadusarendusele ja TAIE eesmärkidele suunatud projektid (38%). Eelarveliselt väiksema mahu moodustavad Taasterahastu (RRF) projektid ja EL struktuurifondide (SF) 2021–2027 välisvahendite perioodi projektid (vastavalt 9% ja 5%). Samas on need rahaliselt oluliselt väiksemad ja moodustavad arvuliselt 2/3 kõigist projektidest.

Enim rahastatud projekte (194 mln eurot) on suunatud ettevõtete äri kasvatamisele ja investeerimisele. Suunitlus investeeringutele tulenebki eelkõige ÕÜFist, mille raames rajavad ettevõtted lähiaastatel Ida-Virumaale tootmistehaseid, prognoosides kokku enam kui 1200 töökohta teket. Samaväärse mahu (180 mln eurot) moodustavad teadusarendus-tegevusele ja tootearendusele suunatud toetusmeetmed, millest enamus on rakendusuuringute programmi projektid, järgnevad üleeuroopalise tähtsusega vesiniku väärtusahela koostööprojektid. Taasterahastu (RRF) abil toetab EIS jätkuvalt nii ettevõtete digitaliseerimist kui kestlikkusele suunatud tegevusi.

■ Äri kasvatamine ja eksport, sh loomemajandus
 ■ Digitaliseerimine

■ Teadus- ja tootearendus, innovatsioon
 ■ Kestlikkus

■ Võrgustikud, ettevõtluse tugiteenused
 ■ Turism

Ettevõtlustoetuste otsuste ja väljamaksete maht 2024. aastal

Ettevõtete toetuste kasutamist mõjutasid jätkuvalt energia- ja tööjõukriis ning materjalide tarneraskused, mis mõjutasid negatiivselt ettevõtete võimekust täita kasvu- ja kasumiprognose. Suuremahuliste investeeringute ja riskantsemate teadusarendusele suunatud projektide puhul on keeruline kaasata omafinantseeringu katteks raha. Eeltoodust tulenevalt katkestati mitmete projektide elluviimine ning tehti mitmete projektide otsused kõrvaltingimusega, kus toetuse saajal oli kohustus enne projekti tegevustega alustamist tõendada ära ja/või sõlmida fondidega lepingud raha kaasamiseks.

2024. aastal lõppes EL SF perioodi 2014–2020 elluviimine. Eesti riik kasutas 100% riigile antud vahenditest, seda koos Leedu, Küprose ja Ungariga. Rahastusperioodi järelhindamise aruandes toodi ettevõtlustoetuste kohta välja, et toetustel oli ettevõtete majandusnäitajatele ja majandusele laiemalt positiivne mõju, mis väljendus lisandväärtuse ja tööhõive tõus, seda eeskätt suure kasvupotentsiaaliga sektorites, nagu IKT ja teadusmahukas ettevõtlus. Ilma rahastuseta ei oleks tegevusi sellises mahus ja ajaraamis ellu viidud, arenguhüpe oleks tagasihoidlikum olnud ning kriiside üleelamine keerulisem. Uuringutes anti soovitusi, millega EIS toetuste väljatöötamisel ja rakendamisel arvestab, sh et ettevõtteid tuleb toetada sihipäraselt ja paindlikult läbi komplekssete lahenduste, mis aitavad toime tulla ettevõtja elukaarest tulenevate vajadustega, taotlemist ja aruandlust tuleb jooksvalt lihtsustada ning jätkata pikaajaliste mõjuanalüüside läbiviimist, et hinnata innovatsiooni tegelikku mõju. Kuigi 2024. aastal vahetus EL välisvahendite periood, suutis EIS tagada jooksvalt ettevõtlustoetuste pakkumise ning kõik uued toetusmeetmed said 2024. aastal taotlemiseks avatud. Positiivse trendina on pidevalt kasvanud riigieelarvest toetatavate teadusarendustegevustoetuste maht (2023. aastal 52 mln eurot võrreldes 2024. aastal 79 mln euroga), mis tagab pikaajaliselt jätkusuutlikuma investeerimise innovatsioonile suunatud toetustesse.

Lisaks SF 2021–2027 välisvahendite toetusmeetmete avamisele, mille raames jätkas EIS ettevõtete jaoks oluliste toetustega (innovatsiooni- ja arendusosakud, tootearendustoetus, ettevõtete arenguprogramm jm), avati lisaks uusi toetusmeetmeid. Näiteks toodi turule ettevõtete teadus- ja arendustöötaja toetus, mille eesmärgiks on suurendada ettevõtete teadus- ja arendustegevuse (TA) mahu kasvu, säilitada ja luua uusi TA töökohti ning parandada statistikat TA tegevusega tegelevate ettevõtete kohta. Ettevõtetelt saadud tagasiside põhjal on taotlemise hoogustamiseks määrust muudetud ning varasemat toetusmäära on kahekordistatud (25% asemel on 50% TA töötaja eest tasutud tulumaksust).

Innovatsiooni aitab lisaks suuremahulisele rakendusuringute toetusele võimendada ka tudengitele ja noortele suunatud inseneri valdkonna arendusprojektide toetus, mille aastane rahastamismaht on ligikaudu 1 mln eurot. Kõikide toetatud inseneeriatudengite projektide ühisosa on innovatiivsus, entusiasm ja inseneeria valdkonna arendamine ning populariseerimine. EIS on toetanud muuhulgas „Tudengivormeli FEST24 arendus ja võistlusreis“ projekti. Tudengivormeli tiim on pikaajalise traditsiooniga ning EISi toel arendati välja tööstusliku prototüübi staadiumis isejuhtiva elektrivormel FEST24, mis sõitis esmakordselt tiimi enda arendatud mootoriga. Võistlustelt toodi Eestisse rohkelt poodiumikohti, kaks üldarvestuse võitu ja kolm üldarvestuse teist kohta.

Digitaliseerimise suunal avati uuesti digiteekaardi toetus, mille abil said 146 ettevõtet ekspertteenuse, et oma ettevõtte digitaliseerituse taset hinnata, leida kitsaskohad ja arenguvõimalused ning kavandada selle alusel teekaart järgnevateks tegevusteks. Teekaardi jätkuna oli jätkuvalt väga aktiivse taotlemisega digipöörde investeringute toetus. Toetust said ligi 100 ettevõtet mahus ca 17 mln eurot. Digitaliseerimise toetamiseks avas EIS uue toetuse reaalamajanduse edendamiseks mahus 1,9 mln eurot, mille raames muuhulgas oli eesmärgiks andmepõhise aruandluse arendamise tarkvara arenduste väljatöötamine, mis lihtsustaks aruandluskohustuslastel andmete esitamist riigile. 2024. aastal lõppes koostöös RIAGA rakendatud ettevõtete küberturvalisuse arendamisele suunatud toetus. Toetuse abil said 81 Eesti väikese ja keskmise suurusega ettevõtet välise nõustaja kaasabil selgitada välja oma IT süsteemide küberturvalisuse taseme ja teha vajalikke arendusi selle tõstmiseks, et kaitsta ennast küberrünnakute ja nendega kaasnevate majanduskahjude vastu. Esmalt pilootprojektina rakendatud toetus mahus 865 000 eurot osutus edukaks ning sellega plaanitakse jätkata, et suurendada Eesti ettevõtjate vastupanuvõimet küberohtudele ka tulevikus.

Jätkusuutliku majandusarengu ning ettevõtjate säilenõtkuse tagamisse panustas taastekava tootmisettevõtja ärimudeli muutmise toetus, mis pakub ettevõtjatele tuge ringsete ärimudelite arendamisel ja ringmajanduse põhimõtete kasutuselevõtul. Näiteks viis Neiser Group AS toetuse abil oma ärimudeli vastavusse ESG nõuetega, AS Dagöplast suurendas ettevõttes võimekust toota uusi biolagunevaid ja komposteeruvaid tooteid, liikudes tavalise plasti tootmisest järjest enam keskkonnasõbralike toormaterjalide kasutamisele.

2024. aastal lõppes Eesti ja Norra innovatsioonialase ärikoostöö suurendamisele ja ressursisäästu edendavate koostööprojektide elluviimisele suunatud Eesti-Norra koostööprogramm „Green ICT”. Kokku toetati 95 tööstuse ja rohetehnoloogiate, IKT ning tervisetehnoloogia valdkonna projekti kogusummas 21,5 mln eurot. Programm panustas olulisel määral Eesti innovatsioonivõimekusse ning teadus- ja arenduskoostöö edendamisele Eestis ja Norras. Näiteks arendas Eesti tervisetehnoloogia ettevõtte Antegenes OÜ koostöös Oslo vähiklastri, Oslo Ülikooli, Oslo Ülikoolihaigla ning Norra tervisetehnoloogiate ettevõttega Vestre Viken välja rinnavähi geneetilist riski hindava testi AnteBC, mis põhineb polügeense riskiskoori tehnoloogial. AnteBC võimaldab eristada naiste geneetilist eelsoodumust rinnavähi tekkeks ning anda selle alusel täpsemad soovitusel rinnavähi ennetuseks ja varajaseks avastamiseks. EIS on koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga valmistumas järgmiseks Norra Green ICT rahastusperioodiks.

Jätkus loomemajanduse valdkonna toetamine, kus avatud taotlemisena on võimalik toetust saada nii ettevõtte arendamiseks kui ka ekspordisuunalisteks tegevusteks. Lisaks toetusele viis EIS sektori ettevõtetele läbi digitaliseerimise meistriklasi ning pööras tähelepanu kestlikkuse teemadele. Disainivaldkonnas viidi ettevõtted ühiselt New Yorgi disaininädalale. Mängutööstuse arendamiseks toimus kaks äridelegatsiooni, USAsse ja Saksamaale.

Sisemiste protsesside osas on jätkuvalt fookuses toetuste rakendamise ja kasutamise lihtsus, rahastusreeglitest arusaadavus ja info leitavus. Uudsenä piloteerime 2025. aastal riigieelarveliste toetusmeetmete osas projektide tulemuste hindamist kuludokumentide kontrollita ning ressursi kokkuhoiuks viime ettevõtete suuruste ja raskuste hindamise üle Äriregistri andmetele tuginevale automaatsele kontrollile.

Rahvusvahelised teenused

Strateegilised eesmärgid

Rahvusvaheliste teenustega aitab EIS tuua Eestisse rohkem tarka raha, teadmust ja nutikaid inimesi, kasvatades globaalselt Eesti väljapaistvust ja konkurentsivõimet.

2024. aasta eesmärkide täitmist mõjutas jätkuv majanduslangus ja muudatused maksusüsteemis, mis vähendasid Eesti ettevõtluskeskkonna atraktiivsust. Samas üldine julgeolekuolukord Euroopas vähendas investorite kindlust Eestisse investeerides. Ettevõtetes jätkusid koondamised ning värbamisplaanid olid pausil.

EISI strateegilised eesmärgid rahvusvahelistele teenustele

Eesmärk	2023 tulemus	2024 eesmärk	2024 tulemus
E-residentide majanduslik mõju, maksutulu ja riigilõivud (mln eurot)	67,4	72	67
EISI abil Eestisse tööle asunud välistalentide arv	507	500	413
EISI abil kavandatavate välisinvesteeringute maht (mln eurot)	336	280	254
Turismiteenuste eksport (mld eurot)	1,77	1,96	2,13

2024. aasta peamised tegevused

Ekspordiosakond

Eesti eksportööride kasvuväljavaateid mõjutas 2024. aastal jätkuvalt siseriiklike ja rahvusvaheliste tegurite koosmõju, sh inflatsiooni, intresside, sisendhindade ja palgakasvu tase. Eesti ekspordist valdava osa moodustava euroala majanduse kasv oli tagasihoidlik. Eesti eksportöörid suutsid järk-järgult paranevates tingimustes tootmis- ja ekspordimahte kasvatada ja konkurentsipositsiooni välisturgudel tugevdada.

2024. aastal oli EISI fookus suunatud kõrge lisandväärtusega või teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevustesse (TA&I) investeerivate ja eksporditurge mitmekesistavate ettevõtete teenindamisele ning ekspordimahu kasvule. EISI teenuste keskmises seeläbi nii uutele eksportturgudele laienemisest huvitunud kui ka selleks võimekust omavad ettevõtted, toetamaks Eesti ekspordi kiiremat taastumist.

Koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Välisministeeriumiga alustas EIS ekspordistrateegia 2035 koostamist. Koostööpõhiselt ka algatati ekspordi toetusmeede ühistevõtteks sektorite rahvusvahelistumise võimendamiseks ning USA, Aafrika,

Prantsusmaa, Poola, India, Singapuri ja Saksamaa turule eksportimist toetavad strateegiad, mis mõlemad valmivad 2025. 2026. aastal valmib ekspordiportaali, lihtsustamaks eksportööride teenustes osalemist ja koostööd riigiga.

Ettevõtete vajadustele parimal viisil vastamiseks lepiti 12 ekspordisektoriga kokku järgmiste aastate olulisemad sihtturud, eesmärgid, tegevused ja nende formaadid. Lähtuvalt sektorite vajadustest ja eelarve tõhusa juhtimise põhimõtetest muudeti ekspordinõunike võrgustiku koosseisu ja ei jätkata ekspordinõunikuga Singapuris ja Hollandis. Samuti on loobutud Vietnami ja Hiina sihtturu suunal ettevõtjate teenindamisest kaugjuhtimisel Tallinnast. Välisministeeriumiga kokkuleppel nõustab ettevõtjaid edaspidi Eesti saatkond Pekingis. Uue välituruna liitus Jaapan värske ekspordinõunikuga. 2024. aasta töi ühtlasi uue olukorra ka USA turul, kus mitme Eesti konsulaadi sulgemine kahasse eri sektorite suureneva huviga, on laiendanud vajadusi EISI ekspordinõuniku kompetentside ja toe järele USAs laiemalt.

Ekspordi toetava turunduse ja kommunikatsiooni võimendamiseks loodi visuaalsed turundusmaterjalid ning korraldati kampaaniaid sihtturgudel kaheksale kasvavale ekspordisektorile – rohe-, tervise-, haridus-, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad, puidu-, kaitse-, merendus-, toidu- ning joogisektor.

2024. aastal jätkati valdkonnas peamiste teenuste pakkumisega: ühisstendid messidel (sh osaleti esmakordselt Saudi Araabia tehnoloogiamessil LEAP ja USA meretööstuse messil CSI), sissetulevad ja väljaminevad ärimissioonid, ekspordinõunike nõustamisteenus, üritused turuteadlikkuse tõstmiseks ning rahvusvahelise eksperdi kaasamise teenus, mis avaneb uuendatud kujul 2025 I poolaasta.

Ühisstendidele, ärimissioonidele ja rahvusvahelise eksperdi teenusesse kaasatud eksportööridest 74% on investeerinud viimase kuni kahe aasta jooksul TA&I-sse, mis toetab EISI seatud eesmärki suurendada lisandväärtust ja mahtu Eesti ekspordis. 2023. aastal korraldatud ühisstendide ja ärimissioonide tulemusena kasvas teenindatud eksportööride eksport 2024. aasta jooksul enam kui 50 mln eurot, mis on kaks korda enam kui aasta varem. Turundus- ja kommunikatsioonitegevuste tulemusena saavutati globaalselt 791 kajastust Eestist kui ekspordiriigist ning jõuti meediaväljaannete hinnangul enam kui 200 miljoni lugejani. Ekspordilugude kajastamine on lisaks Eesti tutvustamisele välisriikides tekitanud ka indu kohalikes ettevõtetes järgida samu võtteid oma ettevõtte ekspordistrateegias.

2024. aastal korraldati seejuures kolmandat korda Eesti ühisstend Euroopa ühel suurimal rahvusvahelisel kaitsetööstusmessil MSPO (Poola). Aasta varem korraldatud ühisstendi tulemusena tõi iga investeeritud euro Eesti ekspordi juurde vähemalt 200 eurot, mis teeb antud messist kõige suurema majandusliku mõjuga messi EISI osalusega välismesside seas. Eesti osalust MSPOl ja Eesti kaitsesektori nähtavuse kasvu toetas täiendavalt EISI juhitud turundus- ja kommunikatsioonikampaania "The Missing Piece", mille tulemusena saadi kajastust sellistes olulistest väljaannetes nagu Forbes ning jõuti sektorit toetavate sõnumitega üle 56 mln inimeseni.

Välisinvesteeringute osakond

Hoolimata sellest, et 2024. aasta tõi Eestile välisinvesteeringute vaates mitmeid ootamatusi, püsib üldine kliima välisinvesteeringute tegemiseks Eestisse jätkuvalt hea ning EIS suutis saavutada aastaks seatud investeeringute mahu eesmärgi 90% ulatuses. Kuigi 2024. aastal jätkunud majanduslangus, üldine julgeolekuolukord Euroopas, muudatused Eesti maksusüsteemis ning globaalsed majanduspoliitilised arengud mõjutavad kahtlemata ka investorite käitumist, tehti EISi toel Eesti kasuks investeerimisotsuseid kokku 254 mln euro väärtuses. Plaanitavate investeeringute toel luuakse riiki enam kui 600 töökohta.

Väga olulise sammuna Eesti kui investeerimissihtkoha atraktiivsuse ja konkurentsivõime tagamiselt otsustas valitsus 2024. aastal luua uue toetusmeetme suurinvesteeringute hoogustamiseks. 160 mln euro suurune toetusmeede on mõeldud toetamaks selliseid ekspordile suunatud investeeringuid, mille maht on vähemalt 100 mln eurot ning millega luuakse vähemalt 30 uut töökohta. Meetme esimene taotlusvoor avatakse 2025. aasta esimeses kvartalis.

2024. aastal jätkas EIS 2030. aastani kinnitatud strateegia järk-järgulise rakendamisega suurendamaks välisinvesteeringute mõju Eesti majanduse arendamisel. Lõppenud aasta kõige suuremateks prioriteetideks olid kaitsetööstus ja energiasektor. Aasta jooksul loodi enam kui 1000 kliendikontakti, tehti 283 väärtuspakkumist, millest kujunes omakorda 282 projekti ja 123 Eestisse sissetulevat visiiti. Eesti kasuks tehti positiivne investeerimisotsus 21 projekti puhul. Kuigi positiivsete investeerimisotsuste arv oli 2024. aastal väikesem kui eelneval kahel aastal, oli investeerimisprojektide keskmine rahaline maht seejuures suurem. Peamised investeeringute päritoluriigid olid Singapur, Jaapan, Šveits, Holland ja Norra, kuid investorite huvi Eesti vastu oli ka teistelt turgudelt nagu Saksamaa, Taani, Rootsi, Soome, Korea ja Prantsusmaa. Kogu investeerimisotsuste mahust ligikaudu 60% ehk kaheksa projekti olid täiesti uued Eestisse tehtavad välisinvesteeringud, 40% ehk 13 projekti siin juba tegutsevate väliskapitalil ettevõtete jätkuinvesteeringud. 80% investeerimisprojektidest olid tööstusinvesteeringud, ülejäänud 20% moodustasid IT, teenuskeskuste ja finantsvaldkonna ettevõtete investeeringud.

Investeeringute huvi kasvatamiseks panustati kõrgetasemeliste visiitide korraldamisse. Kõrgetasemelisi välisvisiite toimus 2024. aastal välisinvesteeringute osakonna kaasabil 29 nende seas ka 11 äridelegatsiooniga visiiti.

EIS aitas korraldada Eesti tehnoloogiasündmuste lipulaeva Latitude59, toetades investorpäeva korraldust, organiseerides investorala, Eesti riigiturundusala ning organiseerides mitmeid kõrvalüritusi. Koostöös BLRT Grupi, kaitsetööstuse klatri ning NATO DIANA kiirendiga korraldati Latitude59 eel ka kaitsetööstuse demopäev. Sündmusel esitleti valitud investoritest ja valdkonna ekspertidest koosnevale osalejate ringile kokku 20 ettevõtet.

Välisinvesteeringute Eestisse toomise võimendamiseks loodi visuaalsed turundusmaterjalid väärtusahelate ja äriühingute suundade kirjeldamiseks fintech, andmekeskuste, mängunduse, meremajanduse ja kosmose sektorites. Paralleelselt sektoreid kirjeldavatele materjalide keskenduti tugevamalt regionaalsele arengule ning kirjeldati Lääne-Harju, Pärnumaa, Saaremaa ja Viljandimaa väärtuspakkumine.

Välistalendi osakond

Work in Estonia programmi eesmärk on tutvustada Eestit kui atraktiivse töötamise ja elamise sihtriiki IKT ning inseneeria valdkonna välistalentidele ning toetada Eestis olevaid ettevõtteid välistalentide kaasamisel ettevõtete kasvuks.

Jätkuva majanduslanguse tõttu oli 2024. aasta programmile väljakutsete rohke. Ettevõtted olid sarnaselt eelmisele aastale värbamisplaanide vähendamise ning koondamiste faasis. Tööpakkumiste hulk oli samuti languse kursil, olles 2024. aastal kolmandiku võrra väiksem kui aasta varem. Sellest tulenevalt kohandati programmi tegevusi vastavalt, kuid tagades jätkuvalt Eesti hea nähtavuse rahvusvahelisele talendile. Kohandatud tegevusmaht andis turuolukorraga korrelatsioonis head tulemused sihtrühma tabamisel, tuues 725 000 veebikülastust ning 16 000 kandideerimist Eestis pakutavatele töökohtadele.

Work in Estonia teenusportfelli kõige edukam teenus on jätkuvalt kaaslaste programm, mis on mõeldud Eestisse värvatud välistalendi kaaslastele (abikaasa, elukaaslane), aitamaks neile leida endale sobilik professionaalne väljund Eestis. Aasta jooksul läbis kursuse 90 inimest, kellest üheksa kuu jooksul leidsid endale tööalase väljundi 52. Eesti Rahvusvahelises Majas, mis on nii välistalendile kui ettevõtetele loodud ühtne teenuskeskus, viidi läbi 3214 nõustamisjuhtumit Eestis viibivate välistalentidega.

Välistudengite kaasamine Eesti tööjõuturule on endiselt oluline ning selleks jätkusid ülikoolide ja kõrgkoolide külastused õppeaasta alguses, eesmärgiga tutvustada Eesti karjäärivõimalusi uutele välisüliõpilastele. Külastuste käigus loodi kontakt 1407 välistudengiga. Jätkus ettevõtete toetamine välistalendi kaasamise valdkonnas nii IKT kui ka tööstussektoris inseneeria erialadel. Lisaks loodi ettevõtetele ka uus toetav teenus, võimalus Rahvusvahelise Maja esindaja enda ettevõttesse kohale kutsuda, andmaks välistalentidele esmast infot Eesti eluga kohanemise kohta. Kaheksa ettevõtte külastuse käigus jõuti 223 välistalendini. Välistalendi kohanemise ja ühiskonda intergeerumise teekonnal on oluline osa kohaliku kultuuri mõistmine ning ka keeleoskus. Lõimumise soodustamiseks viidi läbi veebiseminare ning pakuti eesti keele harjutamise võimalust keelekohviku formaadis Rahvusvahelises Majas.

Ettevõtete vaates on tähtis, et välisvärbamisega seotud õiguslik raamistik oleks soosiv ning võimaldaks Eestis tegutsevatel ettevõtetel kaasata paindlikult spetsialiste ja eksperte teistest riikidest. EIS algatas koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Siseministeeriumiga erilahendusena välistalentide kiiremaks kaasamiseks mujal maailmas ennast tõestanud fast-track menetlusprotseduuri, mida Euroopas üha enam riike kasutab.

Turismiosakond

EISI turismivaldkonna edendamine keskendub eeskätt turismi turundustegevustele ja turismisektori arendustegevustele, täitmaks riikliku turismistrateegia 2025. aasta eesmäärke. Aasta jooksul võõrustas EIS 87 pressireisi 209 osalejaga 16 sihtriigist. Reisimeedias kajastati Eestit 2024. aastal 3200 artiklis, kellest kõige suurema osakaalu moodustas Saksamaa, olles enim fokuseeritud kultuuripealinnale Tartu. Potentsiaalsete reisijateni jõuti kommunikatsioonitegevustega 5,4 mld korda, mis reklaamikuludesse arvestatult oleks maksma läinud 107 mln eurot.

2024. aastal viidi läbi prioriteetsetel turgudel kokku 14 kampaaniat, kus kvaliteetsetele sessioonidele kampaanialehtedel ületati ligi 200% ja konversioonide arv 140%. Aasta

suurima mõjuga teleprojekt oli USA turule suunatud hommikushow ABC News „Good Morning America“, mille ühe episoodi vaatajate arv on 2,8 mln. Teine suuremahuline teleprojekt oli suunatud Saksa turule, kus sealne staar-kokk Tim Mälzer võttis mõõtu Eesti kohalike tippkokkadega saates „Kitchen Impossible im Baltikum“. Ühe episoodi vaatajate arv oli ligi 7,5 mln inimest. Saksamaal läks eetrisse jõulude teemaline erisaade Tallinnast, mille vaatajate arv oli 2,1 mln. 2024. aasta kevadel läks Suurbritannia turul eetrisse maailma tippajakirjaniku Bettany Hughes'i „Treasures of Estonia“ esimene episood. Praeguseks on selle episoodi vaatajate hulk jõudnud pea 2 mld vaatajani üle maailma ning reklaamikuludesse arvestatult ulatuks maksumus 18 mln euron. Soomes populaarne telesaade „Myyra“ filmis kogu oma 2024. aasta hooaja Eestis, mille kaudu tutvustati soomlastele Eesti erinevaid regioone.

Eesti turismisihtkoha põhikanalit visitestonia.com veebilehte külastati 2024. aastal üle 7,8 mln korra, 195 erinevast riigist. Iga 60 sekundi järel tutvustati Visit Estonia sisu 10 uuele inimesele, keskmine kodulehel viibimise aeg oli 4 minutit ja 9 sekundit. Turismitooteid vaadati 2024. aastal üle 4,15 mln korra ning ettevõtete omakanalitesse liiguti edasi 331 000 korda ehk keskmiselt 7,9%.

Müügitegevused rahvusvahelistele reisikorraldajatele keskendusid eelkõige lähiturgudele aga fookuses olid ka Saksamaa, Suurbritannia, Šveits ning kaugturgudest Ameerika Ühendriigid. Kokku korraldas EIS sihtturgudel 2024. aastal enam kui 200 B2B müügitegevust, mille käigus informeeriti enam kui 7000 sihtturgude hulgi müüjat, reisikorraldajat ja reisiagenti. Eesti tootepakkumine võeti esmakordselt müüki 71 välismaises reisibüroos ja tootepakkumine on uuendatud hinnanguliselt 400 välismaises reisibüroos.

Äriturismi valdkonnas keskenduti 2024. aastal ettevõtete kvaliteedi tõstmisele ning koostöövõrgustiku laiendamisele. Üheks olulisemaks ürituseks oli äriturismi koolitusseminar Eesti ettevõtetele, mille fookuses oli tulemuslike müügikõnede ning rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliste pakkumiste tegemine. Koostöös Eesti Konverentsibürooga korraldati 2024. aastal 14 müügitegevust, sh kaks MICE-messi ja kuus tootetutvustusreisi, mille käigus informeeriti enam kui 4200 MICE-kontakti. Eestit kui konverentsi-sihtkohta tutvustati ülemaailmses võtmeväljaannetes, jõudes sel moel ca 200 000 potentsiaalse professionaalse kontaktini.

2024. aasta esimeses pooles toimus rahvusvaheliste konverentside taotlusvoor. Eesmärk oli toetada rahvusvaheliste konverentside korraldamist Eestis ja nende turundamist välisturul, et arendada äri- ja teaduskontakte ning suurendada Eesti tuntust välisturgudel. Taotlusvoorst sai toetust 13 rahvusvahelist konverentsi, kokku toetati konverentse 350 000 euroga.

Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamise eesmärgiks on hoida Eesti tuntust atraktiivse sündmusturismi sihtkohana. 2024. aasta II pooles toimus kultuuri- ja spordisündmuste korraldamiseks ja nende nähtavuse tõstmiseks spordi- ja kultuurisündmuste taotlusvoor. Rahastuse said kokku 490 000 euro ulatuses neli kultuuri- ja kolm spordisündmust, mis toovad 2025. aastal Eestisse rahvusvahelist publikut ja kasvatavad välisturistide ööbimiste arvu.

Koostöös Kesk-Eesti DMOga (destination management organisation – sihtkoha juhtimisorganisatsioon) korraldati Viljandis iga-aastane üle-eestiline turismikonverents PÄRI, kus osales kokku 302 turismiettevõtet ja sihtkoha, omavalitsuse või riigisektori esindajat.

Kestliku turismi tegevustest kasvas Green Key märgisega ettevõtete arv 2024. aasta lõpuks 64lt 90 märgiseni (kasv 41%). EIS alustas kestliku turismi mentorteenusega, mille käigus valmib ettevõtetele kestliku arengu tegevuskava kolmeks aastaks. Eesti on Euroopa Turismikomisjoni (ETC) kliimameetmete töörühm Chapter Earth liige, mis tegeleb kliimamuutustega kohanemise, ennetamise ja leevendamisega turismisektoris. Eesti platseerus kestliku turismi edetabelis (Sustainable Travel Index) maailmas 4. kohale.

Turismi tootearenduse fookuses oli väliskülastajatele sobivaid turismitoodete arendamine ning välisturgudel turundamise oskuste kasvatamine. Selleks loodi ekspordivõimekuse arenguprogrammid muuseumitele ning sündmus- ja loodusturismi ettevõtetele. Jätkati teenusedisaini meistriklassidega. Et digitaliseerimise teekond ettevõtetele muutuks terviklikuks, siis tutvustati turismiettevõtjale sobivaid tarkvaralahendusi ning tõsteti teadlikkust tehisarut kasutamisest turismiettevõtte strateegilises juhtimises. Digimenterluse teenuse käigus kaardistati turismiettevõtete digitaliseerimise hetkeolukord ja töötati välja tegevuskava ettevõtte kasumlikumaks muutmiseks.

2023. aasta lõpus avas EIS turismisektori tarkvarade liitumis- ja liidestamistoetuse, mis kiirendab turismiteenuste pakkuja tööprotsesside digitaliseerimist ja automatiseerimist. 2024. aastal sai toetust 60 ettevõtet, kelle projektide kogumaht oli 1,1 mln eurot, sh toetus sellest 0,7 mln eurot. Toetus jätkub 2025. aastal Euroopa struktuurifondide toel.

Suurematest uuringutest valmis koostöös Tallinna Strateegiakeskusega väliskülastajate piiriuuring, mille eesmärk oli saada teada Eestit külastanud välisturistide profiil. Uuendati turismiinfosüsteemi (TIS) ja riikliku turismiveebi www.visitestonia.com, mille tulemusena paranes süsteemi turvalisus, ligipääsetavus ja kasutajamugavus. TIS koondab enda alla üle 5000 ettevõtte ja ligi 8000 turismiteenust. 2024. aastal viis EIS liinifondi programmi alt ellu ühisturundustegevusi koostöös viie rahvusvahelise transpordifirmaga kokku 16 lennusihtkoha osas, et säilitada ja kasvatada olemasolevaid otseühendusi ning luua juurde uusi.

Riigiturunduse osakond

2024. aasta alguses loodud riigiturunduse osakonna ülesanne on jälgida ja analüüsida Eesti mainet ning pakkuda teadmisi, töövahendeid ja inspiratsiooni selle arendamiseks. Riigiturunduse osakonna moodustavad kaks tiimi: e-Eesti esitluskeskus ja Eesti brändi tiim.

Esitluskeskuse ülesandeks on Eesti digiriigi ja laiemalt Eesti edulugude jutustamine. 2024. aastal valmisid uued e-Eesti sõnumid, mille fookus on kasutajakesksusel ja hüvedel, mida digiühiskond pakub. e-Eesti esitluskeskust külastas aasta jooksul ligi 500 delegatsiooni ja üle 7500 inimese, kokku jagati Eesti edulugusid enam kui 75 erineva riigi külalistele. Enim delegatsioone saabus Saksamaalt, Ameerika Ühendriikidest ja Jaapanist. Keskus korraldas üle 70 äriprogrammi, kuhu oli kaasatud ärisuhete loomise eesmärgil üle 80 Eesti ettevõtte.

Eesti brändi arendus sai esmakordselt strateegilise mõõtme tänu Välisministeeriumi EL Taasterahastu projektile, mille laiem eesmärk on ettevõtluse hoogustamine ja ekspordikasv. Kahe rahvusvahelise maineuuringu läbiviimine andis ülevaate Eesti rahvusvahelisest kuvandist. Eesti probleemiks on madal tuntus, kuid kes Eestit juba teavad, nende seas on Eesti maine hea. Positiivne kuvand on konkurentsieeliseks, mis aitab meelitada investeringuid, talenti ja külastajaid ning kasvatada ekspordi. Valmisid erinevad sektorispetsiifilised materjalid, mis on koondatud tööriistakasti.

Töötati välja uued tööriistad: tehisintellektil põhinev juturobot Lume, mis aitab sõnastada Eestit tutvustavaid sõnumeid, lansseeriti „Estonia in Numbers“ veebileht, mis räägib Eesti lugu läbi faktide ja numbrite. Kõigest lähemalt saab lugeda riigiturunduse aastaraportist.

E-residentsus

E-residentsuse programmi peamine siht on välisresidendi loodud Eesti ettevõtte, kelle soov on juhtida oma ettevõtet ELi turul efektiivselt, olla oma äritegevuses aktiivne ja teha seda seaduskuulekalt. E-residentsuse programm on oma kasu ja toimetumudelit tõestanud: programm kasvatab Eesti riigile otsest majanduslikku mõju, teeb välisettevõtja riigi jaoks turvalisemaks ning edendab Eesti mainet rahvusvaheliselt.

Jätkuv majanduslangus Eestis ja keeruline olukord naaberriikides, maksutõusud ja eelarvekärped mõjutasid negatiivselt Eesti ettevõtluskeskkonna atraktiivsust ja programmi tegevuste mahtu, mis raskendas uute ettevõtlike e-residentide Eestisse toomist. EIS reageeris olukorrale turundussõnumite kohandamisega, et tõsta taotluste ja uute ettevõtete loomise arvu ning seeläbi kindlustada maksutulu stabiilsus ning tõus tulevikus. 2024. aastal viidi läbi digimeedia kampaaniad Hispaanias, Saksamaal ja Inglismaal ning lansseeriti saksakeelne veeb, mis tõstsid taotluste arvu sihtriikidest. Sotsiaalmeedia tegevused tõid kaasa 39 000 uut järgijat ning uudiskirjaga liitus enam kui 17 000 saajat.

Programmi eesmärkide saavutamisele aitas kaasa uute väljastuspunktide avamine. Zürichis, Frankfurdis, Münchenis ja Milaanos avatud väljastuspunktid andsid kokku 4,6% uute kaartide väljastustest 2024. aastal.

E-residentsuse programmi majanduslik mõju maksude ja riigilõivudena oli 2024. aastal kokku 67 mln eurot. Olulise panuse andis detsembris dividendide väljamaksmine. Aastaga anti e-residentsus 11 484 inimesele, mis on 5% rohkem, kui varasemal aastal. Sihtriikidest ehk riikidest, kus e-residentsuse turunduslikud tegevused on aktiivsed, laekus 7 520 uut taotlust. Kokku on läbi aja väljastatud e-residentsus 120 383 isikule. E-residendid on 2024. aasta lõpuks loonud kokku 33 830 ettevõtet. Möödunud aastal loodi e-residentide poolt juurde 4 818 uut ettevõtet. Võrreldes 2023. aastaga on seda 223 ettevõtte ehk 5% võrra rohkem.

Ettevõtluse finantsteenused ja elamumajandus

Strateegilised eesmärgid

Finantseerimisteenustega pakub EIS rahastusvõimalusi, jagades uute tehnoloogiate arendamisega või innovatsiooniga võetavaid riske. Elamumajanduse valdkonnas suurendab EIS elamufondi energiatõhusust ja parandab kvaliteetsete eluasemete kättesaadavust.

EISi strateegilised eesmärgid finantsteenustele

Eesmärk	2023 tulemus	2024 eesmärk	2024 tulemus
EISi abil ettevõtetesse kaasatud finantseeringud (mln eurot)	139	150	162
SmartCapi poolt valitsetavate varade maht (mln eurot)	278	300	410
EISi abil elamistingimuste parandamisse või energiatõhususe suurendamisse kaasatud finantseeringud (mln eurot)	531	650	635
EISi abil elamistingimusi parandanud inimeste arv	31 015	31 000	33 657

2024. aasta peamised tegevused

Ettevõtete laenude ja käenduste osakond

Ettevõtetele käenduste ja laenude võimaldamisega teeb EIS kapitali kättesaadavaks ja maandab krediidiriske, et Eesti ettevõtjad saaksid oma plaane ellu viia. EIS võimaldab tehinguid, mis ettevõtja ebapiisava tagatise, projekti kõrge riskitaseme või Eesti kapitalituru eripärade tõttu jääksid muidu teostamata.

2024. aastal käendas EIS ettevõtete laene 144,8 mln euro ulatuses. Samuti väljastati ettevõtjatele laene 4 mln euro ulatuses, millega tehti ettevõtjatele kättesaadavaks

13,4 mln eurot täiendavat finantseeringut pankadelt. Kokku tegi EIS 2024. aastal ettevõtjatele kättesaadavaks 162,2 mln eurot finantseeringut.

2024. aastal laekusid EISi koroona-laenu ja EISi poolt käendatud pankade koroona-laenu tagasi oodatust paremini ning viisid kokkuvõttes EISi käenduste ja laenude jäägi vähenemiseni. 31.12.2024 seisuga oli ettevõtete käenduste ja laenude jääk 237,8 mln eurot (31.12.2023 seisuga 249,7 mln eurot). 2023. aastal viiekordistatud laenukäenduse maksimaalne ettevõtjatele pakutav käenduse summa on viinud ettevõtjate uute projektide käendamise mahud kasvule ning 2024. aastal ületas EISi tavakäenduste portfelli kasv erakorraliste käenduste portfelli kahanemise. Ettevõtete kohustuste tagamiseks väljastatud käenduste jääk kasvas aastaga 136,7 mln eurolt 152 mln euroni. Ettevõtjatele väljastatud laenude jääk kahanes aastaga 113 mln eurolt 85,8 mln euroni tulenevalt ettevõtjate poolsest koroona-laenu tagastamistest.

Tulenevalt ettevõtjate madalast huvist stardilaenu ja stardilaenu käenduse vastu, lõpetas EIS alates 01.01.2024 stardilaenu ja stardilaenu käenduse pakkumise. Alternatiivina mikro- ja väikeettevõtjatele tõi EIS 2024. aastal turule laenuportfelli käenduse, mille eesmärgiks on võimaldada ettevõtjatele senisest soodsamaid ja lihtsamini kättesaadavaid finantsteenuseid.

2024. aastal uuendas EIS kõikide ettevõtjatele suunatud laenude ja käenduste teenusetingimusi. Võimalusel teenusetingimusi lihtsustati, suurendati ettevõtjatele pakutavaid maksimaalseid laenusummasid, alandati tasusid ja võimaldati teenuste kättesaadavus muuhulgas kaitsetööstuse ettevõtjatele. Kõik teenused viidi vastavusse struktuuritoetuste uue perioodi nõuetega.

EISi otselaenuvõimekuse toetamiseks suurendas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium EISi laenude sihtfondi 50 mln euro võrra. Suurenenud laenude sihtfond võimaldas tõsta kapitalilaenu maksimaalse laenusumma seniselt kahelt miljonilt eurolt seitsme ja poole miljoni euroni ning ekspordilaenu maksimaalse laenusumma seniselt kolmelt miljonilt eurolt 15 miljoni euroni.

Juunis alustas EIS koostöös Euroopa Komisjon, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Prantsusmaa riikliku investeerimispannaga Bpifrance analüüsi optimaalse riiklike finantsinstrumentide pakkumise lahenduse leidmiseks Eesti Vabariigis („Identification of best National Promotional Bank or Institution model for Estonia“).

2024. aasta lõpus kiitis Euroopa Investeerimisfondi heaks EISi InvestEU edasikindlustuse taotluse. Euroopa Investeerimisfondi edasikindlustusleping võimaldab EISil 2025. aastast ettevõtjate laenudest ja käendustest tulenevaid riske Euroopa Investeerimisfondiga jagada ja pakkuda seeläbi soodsamaid tingimusi digitaliseerimise, innovatsiooni ja kestlikkuse projektide toetamisel.

Ettevõtete käenduste ja laenude portfelli

tuhandetes eurodes	2020	2021	2022	2023	2024
Ettevõtjate laenu- ja tavakäendused	111 528	110 580	109 326	94 155	118 031
Erakorralised laenud	233 223	216 313	203 407	93 262	65 044
Tööstus-, regionaal- ja kapitalilaen (allutatud)	8 383	9 961	11 357	10 918	13 327
Ekspordilaen	3 274	7 948	8 204	8 517	7 232
Stardilaenud	1 085	760	332	295	151

* laenujääk sisaldab väljamaksmata laenuosa

Eluaseme ja energiatõhususe osakond

Eluaseme ja energiatõhususe osakonna põhiülesandeks on pakkuda teenuseid, mis panustavad energiatõhususe suurendamisse hoonete rekonstrueerimise kaudu (kliimaneutraalne hoonefond aastaks 2050), linnaruumi korrastamiseks ning tagavad kapitalile ligipääsu. Oluline osa tegevustest on suunatud üldise teadlikkuse tõstmisele hõlmates tegevustena nii nõustamist, koolitusi, uuringuid, analüüse, pilootprojekte kui rahvusvahelist koostööd. Osakond tegutseb kompetentsikeskuse ning finantseerijana olles hoonete rekonstrueerimise pikaajalise strateegia elluvijaks.

2024. aastal oli fookuses tehasealise rekonstrueerimise pilootprojekti lõpetamine, mille käigus valmisid üle Eesti innovatiivsel moel rekonstrueeritud 19 korterelamut. Vastav tehnoloogia võimaldab tulevikus rekonstrueerida oluliselt kiiremini ja tõhusamalt, mis on oluline riigi kliimaeesmärkide täitmiseks. Samuti toimus 2024. aasta oktoobris läbi aegade suurim korterelamute rekonstrueerimistoetuse voor, mille eelarve oli 170 mln eurot. Ka väikeelamutele suunati erinevate toetuste kaudu enam kui 22,6 mln eurot. Olulise uuendusena tekkis Elamuinvesteeringute Fondis võimalus kasutada ka Euroopa Liidu struktuurivahendeid, mis tagab renoveerimislaenu pakkumise kõigile ühistutele üle Eesti.

Finantsteenused

EIS pakub nii eraisikutele kui ka korteriühistutele käendust, mis võimaldab laenu saada ka isikutel, kelle riski hindab pank tavapärasest kõrgemaks.

Eluasemelaenu käendust pakutakse Vabariigi Valitsuse määruse alusel ainult konkreetsetele sihtgruppidele, kelle ligipääs kapitalile võib olla piiratud. Teenuse eesmärk on vähendada toodud sihtgruppide eluasemelaenude omafinantseeringu määra. 2024. aastal väljastasime erinevatele sihtrühmadele laenukäendust kogusummas 25,7 mln eurot, mille abil sõlmiti 335 mln ulatuses eluasemelaenu lepinguid, mis on mõnevõrra enam kui 2023. aastal. Teenuse abil sai omaile päris enda kodu ligikaudu 2400 leibkonda.

Korterelamulaenu käendus on mõeldud korteriühistutele, kelle maksevõimekus on madalam ennekõike korterite väiksema arvu, ebasoodsa asukoha või liikmetest võlgnike tõttu. Käenduse määr on 80% laenu põhiosast. 2024. aastal kasutati teenust elamutes, kus asub 611 korterit ning selle abil sai omaile parema kodumaja ligikaudu 1800 inimest. Kokku investeeriti teenuse toel 11,6 mln eurot.

Elamuinvesteeringute Fondi (ELIFO) otselaenud on mõeldud neile ühistutele, kes on saanud pangast renoveerimislaenu taotlusele eitava vastuse või pakkumise, mille tingimused on ebamõistlikud (nt väga lühike tähtaeg, tavapärasest olulisemalt kõrgem intress). ELIFO tegutseb eraldiseisva finantsiliselt eristatava varakogumina. Teenuse abil tehti investeeringuid ligikaudu 1,9 mln ning see parendas ligikaudu 220 inimese elamistingimusi, turule suunati investeeringuid summas 3,72 mln eurot.

Elamumajanduse käenduste ja laenude portfell

tuhandetes eurodes	2020	2021	2022	2023	2024
Eluasemelaenude käendused	93 743	97 815	87 918	77 524	73 496
Korterelamute laenukäendused	44 448	48 756	49 136	47 776	46 294
Laenud pankadele (kortterelamute renoveerimislaenud)	29 707	24 632	19 130	13 558	8 573
Korterelamute laenud	647	5 326	8 758	12 270	12 682
Laenud mittetulundusühingutele	175	175	175	175	175

Toetused

2024. aastal eraldas ja väljastas EIS eraisikutele, korteriühistutele ja kohalikele omavalitsustele üheksat eri toetust. Sealjuures eraldati kortterelamutele eri meetmetega kokku 117,8 mln, eramute rekonstrueerimiseks 22,6 mln ning kohalikele omavalitsustele kasutusest välja langenud hoonete lammutamiseks 0,5 mln eurot. Toetuste kogusumma oli ligikaudu 141 mln eurot, mille abil suunati turule 285 mln eurot.

Nii toetuste kui finantsteenuste kogumõjus paranevad enam kui 33 600 inimese elamistingimused ning investeeritakse 635 mln eurot.

Teadlikkuse tõstmine

2024. aastal tegid EISi teavitusparkeriks olevad Maakondlikud Arenduskeskused üle 870 nõustamise, kus korteriühistud said nii üldist infot rekonstrueerimise kohta kui ka täpset teavet sihtasutuse poolt pakutavate teenuste osas. Lisaks tutvustati eluaseme valdkonna teenuseid 58 erineval üritusel, kus osales kokku üle 2600 inimese. Olulise kaasava üritusena korraldas EIS Narvas renoveerimismessi, kus osalesid nii ühistute esindajad kui ka ühistute rekonstrueerimisel teenuseid pakkuvad turuosalised.

EIS korraldas üle-eestilise rekonstrueerimisalase teavituskampaania ning lisaks eraldi teavituskampaania Ida-Virumaal. Ilmus mitmeid sisuturunduse artikleid koos kogemuslugude videotega ja lansseeriti kaks korteriühistuid abistavat renoveerimise kalkulaatorit.

SmartCap

EISi tütarettevõtte SmartCap ASi 2024. aasta fookuses oli SmartCap Kaitsefondi loomine ning sellega seotud eeltegevused. Loodud kaitsefondi eesmärgiks on panustada Eesti kaitsetööstuse ja selle ökosüsteemi arengusse. Selleks investeerib SmartCap ettevõttesse, mis arendavad või toodavad sõjalise või kahese kasutusega tehnoloogiaid, ning fondidesse, mis investeerivad eelmainitud suunitlusega ettevõttesse. Kaitsefond aitab seeläbi luua eeldused uute kaitsetehnoloogiate tekkeks ja arenduseks ning uute või olemasolevate kaitsevõimete tootmiseks Eestis.

Lisaks jätkati SmartCap Rohefondist investeringute tegemist eesmärgiga parandada riskikapitali kättesaadavust uute rohetehnoloogiate väljatöötamiseks uuenduslike ja/või teadusmahukate rohetehnoloogia ettevõtete rahastamise toel.

SmartCap valitseb kolme investeerimisfondi – SmartCapi Riskikapitalifond, SmartCapi Rohefond ja SmartCap Kaitsefond. Valitsetavate varade maht 31.12.2024 seisuga oli 410 mln eurot (2023. aastal 278 mln eurot). 2024. aastal teeniti valitsemistasusid kokku 2,7 mln eurot (2023.aastal 2,2 mln eurot). Aruandeaasta kasum oli 0,8 mln eurot (2023.aastal 0,7 mln eurot).

KredEx Krediidikindlustus

KredEx Krediidikindlustus on 2009. aastal loodud kindlustusandja, mis osutab krediidi-kindlustuse teenuseid Eesti ettevõtjatele, võimaldades neil seeläbi maandada nii erinevates sihtriikides asuvate ostjate kommertsriske kui ka ostjate asukohamaade poliitilisi riske.

KredEx Krediidikindlustuse 2024. aasta fookuses oli tegevusmahtude kasvatamine. Määratud krediidilimiitide portfelli maht aruandeaasta lõpu seisuga oli 295,8 mln eurot (võrreldes 2023. aastaga kasv 4%) ja kindlustusvõtjate poolt kindlustatud käibe maht oli ligikaudu 570 mln eurot (võrreldes 2023. aastaga langus 6%). Riiklikku eksporditagatist väljastas KredEx Krediidikindlustus 2024. aastal varasema aastaga võrreldes suuremas mahus. Aasta lõpuga oli krediidilimiitide portfelli 18,1 mln eurot (11% kasvu).

Aruandeperioodil esines 16 kindlustushüvitise väljamakset kokku brutosummas 1,0 mln eurot (2023. aastal 24 kindlustushüvitise väljamakset kokku brutosummas 1,2 mln eurot). Kahjujuhtumite arv vähenes 33% võrra ja kindlustushüvitiste väljamaksed olid 18% väiksemad võrreldes eelmise aastaga. 2024. aastal tulu kindlustustegevusest ulatus 1,6 miljoni euroni, vähenedes aastaga 12,2%. Kindlustustegevuse tulemiks peale edasikindlustust kujunes 0,4 mln eurot. Omavahendite ja kattevara investeerimistegevusest teenitud kasum jäi 1,0 mln euro tasemele. Kokkuvõttes lõpetas KredEx Krediidikindlustus majandusaasta 1,0 mln euro suuruse kasumiga.

Organisatsioon

Organisatsiooni struktuur

Organisatsiooni struktuur 31.12.2024 seisuga. Liina Maria Lepik lahkus ametist 06.01.25, Kati Kusmin 20.01.25.

Tugiosakonnad

Strateegilised eesmärgid

Organisatsiooni arendamisel on EISi fookuses kliendikesksus, kvaliteet ja andmepõhisus, mida toetatakse uute tehnoloogiliste lahenduste rakendamisega. EIS on vastutustundlik organisatsioon, mis juhindub oma tegevuses ESG põhimõtetest.

EISi strateegilised eesmärgid organisatsioonile

Eesmärk	2023 tulemus	2024 eesmärk	2024 tulemus
Kliendi rahulolu EISi teenuste ja teenindusega (CSAT skaalal 1-5)	4,7	≥4,0	4,6
Töötajate pühendumus	88%	55%	59%
EISi kestlike hangete osakaal riigihangete piirmäära ületavate hangete osas	-	55%	73%
EISi kui organisatsiooni enda CO2 jalajälg (CO2 ekvivalent)	1179	≤1500	1182

2024. aasta peamised tegevused

Klienditeeninduses ja -halduses oli 2024. aastal eesmärgiks võimaldada EISi poole pöördujatele lihtne ja sujuv kliendikogemus. EISi teenuseid puudutavatele küsimustele vastamiseks ühe kontakti kaudu loodi ühtne klienditeeninduse kanal (e-post klienditeenindus@eis.ee ja telefon 6 279 700). 2024. aastal võeti kasutusele keske kõnede ja kirjadega tegelemise lahendus, mis tagab jälgitavuse ning tähtaegse vastamise.

2024. aasta novembris andis Vabariigi Valitsus EISile vabatahtliku keske hankija ülesanded innovatsioonihangete korraldamisel, et teised avaliku sektori asutused saaksid kasutada EISi teadmisi ja kogemusi riigihangete korraldamisel. Valitsuskabinet võttis 2024. aastal eesmärgiks korraldada 2025. aastal innovatsioonihangetena 2% kõigist riigihangetest, arvestades, et need moodustavad ligikaudu 5% riigihangete rahalisest mahust. EIS on pikaajalise kogemusega innovaatiliste riigihangete valdkonna edendaja, toetades sellega innovatsioonipoliitika strateegilisi eesmärke.

2024. aastal töötas EIS välja enda korporatiivse turundus- ja kommunikatsioonistrateegia, mille loomiseks viidi läbi mahukad alusuuringud. EISi mainiti Eesti meedias 2024. aastal koos alabrändide ning sidus- ja tütarettevõtetega ühtekokku 4771 korral, millest suure osa moodustab EISi enda proaktiivne meediatöö. 2024. aastal toimus EIS brändi kasutuselevõtt koos mugandatud logoga ning 2025. aasta II kvartaliks on koondanud kõik teenused eis.ee domeenile.

EISi meeskond on mitmekesine, töötajatest on 75% naisi ja 25% mehi. Juhatuses oli aasta lõpu seisuga 75% naisi ja 25% mehi. Osakonnajuhtide tasandil on 60% naisi ja 40% mehi. Organisatsiooni töötajate keskmine vanus on 42,7 aastat. EISi töötajaskonnas on esindatud ja tasakaalus erinevad vanusegrupid (alla 31-aasta vanused 10%, 31–40 33%, 41–50 38%, 51–60 15% ja üle 60 aasta vanused 4% töötajatest). EISi töötajate keskmine tööstaaž on 6,2 aastat.

Töötajate arengu- ja koolitusvõimalused on EISis oluline osa väärtuspakkumisest töötajatele. Koolitusvaldkondadest olid 2024. aastal organisatsiooniarenduse fookuses kestlikkus, digi- ja juhtimisoskused. 2024. aastal viis osakond sisse olulised muudatused töötajate sisseelamisprogrammis, muutes selle oluliselt süsteemsemaks.

Organisatsiooniarenduse osakond viis aasta lõpus läbi tööalase rahulolu-uuringu ja põhjaliku tulemuste analüüsi-. Nii EISi töötajate üldine heaolu kui ka tööandja soovitamine on võrdlusgrupiga (suured avaliku sektori organisatsioonid) võrdluses tugeval keskmisel tasemel. 88% töötajatest soovib EISi tööandjana. Üldine tööalase rahulolu näitaja on tasemel 5,6 palli (7-pallisel skaalal) ja samal tasemel kui aasta tagasi. EISi töötajaid iseloomustab tugev seondumine organisatsiooni eesmärkidega, missiooniga töö Eesti majanduskasvule ning —arengule kaasa aitamisel. Töötajad hindavad kõrgelt kompetentseid kolleege, tugevaid üksuste juhte ja sujuvat tööalase info liikumist ning kaugtöö võimalust. Arenguvaldkondadena võtab osakond 2025.aastal fookusesse töötajate isikliku arengu ja koostöökultuuri arendamise.

Strateegilise arenduse valdkonna fookuses oli 2024. aastal organisatsiooni tõhusust ja strateegilist juhtimist soodustavad initsiatiivid. Prioriteediks sai kvaliteedijuhtimise taseme tõstmine, protsesside modelleerimine ja tõhustamiskohtade tuvastamine. Leidudest tulenevad parendustegevused jätkuvad 2025. aastal. Jätkus ka TAIE fookusvaldkondade edendamine — kureeriti mitmete uute teenuste loomeprotsessi, korraldati uudisüritusi ja delegatsioone ning jagati ekspertarvamusi seadusloomeprotsessides. Toetati ka riikliku teenuste arendamise ja juhtimise standardi 2.0 loomist ning organisatsiooni kestliku arengu edasisse hoogustamisse.

Jätkati välisvahendite rakendamisega seotud riskide hindamisega. Välisvahendite rakendamisega seotud riskid moodustavad olulise osa EISi operatsiooniriskidest. Lisaks uuendati riskiraporteerimise vormi, et see võtaks muuhulgas paremini arvesse ka väliskeskkonna mõjusid ja tõhustati hankekontrollide läbiviimist.

IT valdkonnas oli oluliseim panus IT strateegia koostamine, mis sisaldas ka andmestrateegiat ja tehisintellekti rakendamise strateegilist tegevuskava. IT strateegia on IT juhtimise ja arenguga seotud plaan, mis määrab sunna ja kirjeldab detailselt, kuidas IT võimaldab riigi ja EISi strateegiliste eesmärkide saavutamist läbi kaasaegsete tehnoloogiate kasutamise, digitaliseerimise ja innovatsiooni. IT strateegia sisaldab detailset tegevuskavaja olulisemaid tegevused, mis toetavad EIS eesmärkide saavutamist, läbi digitaalsete ja innovaatiliste lahenduste, nagu digioskuste ja tarkvarade kasutamise taseme tõstmine, tehisintellekti rakendamine vestlusrobotite ning isikliku assistendina ning pilvepõhiste IT lahenduste kasutuselevõtt.

Kestlik areng

Kolmikpöörde edendajana on EIS oma tegevuse jätkusuutlikuks elluviimiseks vastu võtnud ESG põhimõtted, mis aitavad kaasa „Eesti 2035“ arengustrateegia täitmisele. 18.04.2023 võeti vastu EISi ESG poliitika, millega kinnitati pühendumust tegeleda ESG mõjude juhtimisega, lähtudes tunnustatud rahvusvahelistest suunistest, raamistikest ja standarditest, mis puudutavad ESG mõjusid, ja jõuda aastaks 2027 ESG poliitika täieliku rakendamiseni.

Kolmikpöörde elluvijana on EISil suurim võimalus panustada ÜRO säästva arengu eesmärkidesse:

- + Eesmärk 7: Tagada taskukohane, usaldusväärne, säästev ja kaasaegne energia kõikidele
- + Eesmärk 8: Toetada jätkusuutlikku, kaasavat ja säästvat majandusarengut ning tagada kõikidele inimestele inimväärne töö
- + Eesmärk 9: Ehitada vastupidav taristu, toetada kaasavat ja säästvat industrialiseerimist ning innovatsiooni
- + Eesmärk 11: Muuta linnad ja asulad kaasavaks, turvaliseks, vastupidavaks ja säästvaks
- + Eesmärk 12: Tagada säästev tarbimine ja tootmine
- + Eesmärk 13: Võtta kiiresti kasutusele meetmeid kliimamuutuste ja nende mõjuga võitlemiseks
- + Eesmärk 18: Kultuuriruumi elujõulisus

EIS keskendub kolmikpöörde hoogustamisel keskkonnasäästlikule ja kliimakindlale hoonefondile ning innovatiivse, kestliku ja digitaalse ettevõtluskeskkonna edendamisele, panustades rahastaja, nõustaja ja võrgustajana eesmärkide 16 ja 17 saavutamisesse:

- + Eesmärk 16: Toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi, et saavutada säästev areng; tagada õiguskaitse kõikidele ning luua kõikidel tasanditel tõhusad, vastutustundlikud ja kaasavad institutsioonid
- + Eesmärk 17: Tugevdada tegevuskava rakendamise meetodeid ja taaselustada säästva arengu alane ülemaailmne partnerlus

ÜRO säästva arengu eesmärkide saavutamiseks on EIS oma teenustes orienteeritud keskkonnamõjude vähendamisele läbi ringmajanduse edendamise, sotsiaalsetele mõjudele läbi regionaalse arengu soodustamise ja juhtimise mõjudele läbi vastutustundliku äritegevuse propageerimise.

EISi süsinikujalajalg 2021 – 2024

	2021	2022	2023	2024
Kategooria	t CO ₂ -ekv	t CO ₂ -ekv	t CO ₂ -ekv	t CO ₂ -ekv
Sõidukite kütused	3,4	7,0	9,4	6,3
Elektrienergia	143,1	267,5	19,6	24,3
Soojusenergia	87,4	156,9	109,7	83,1
Sisseostetud tooted	26,2	47,6	60,3	93,0
Kaudsed kütuse ja energiaga seotud mõjud	57,9	138,0	87,6	64,0
Jäätmed	0,9	1,1	1,2	1,1
Tööreisid	224,5	516,9	691,2	635,4
Töötajate tööle-koju liikumine	161,4	140,4	181,0	220,3
Kodukontor	41,0	20,7	16,7	13,1
Kokku	745,8	1296,2	1176,7	1181,9

EIS on kestliku mõtteviisi osas võtnud eesmärgiks tervikliku lähenemise, organisatsiooni arengu ning seeläbi eeskujuks olemise. Asutaja ootuste kohaselt on EISi panus vähendada keskkonnamõju jalajälge. EIS jälgib hoolega enda keskkonnamõju ja võtab ette samme keskkonnamõju vähendamiseks.

EIS toetab aktiivselt enda töötajate teadlikkuse kasvu kestlikkuse teemadel, pakkudes koolitusi ning kaasates töötajaid kestliku arengu tegevusplaanide väljatöötamisse ja elluviimisse. 2024. aastal valis valiti organisatsioonina kestliku arengu temaatikas välja kolm põhilist teemat, millele keskenduda: kestlikkus teenustes, kestlik transport ning tõhus ja vastutustundlik organisatsioon. Viimase alla kuuluvad ka vastutustundlikud partnersuhted ning toimepidevad IT-lahendused. Nende põhjal valmis organisatsiooni kestlikkuse tegevuskava. Tegevuskava koosneb omakorda osakondade fookusprojektidest, mis viiakse ellu 2025. aasta jooksul.

Samuti alustati juba 2024. aasta teisel poolaastal kontoripinna vähendamisega. Kontoripinna vähendamine jätkub 2025. aastal, et saavutada kulu- ja ressursitõhusam kontorihaldus.

ELi rahastuse tingimustest lähtuvalt hinnati projektide puhul vastavust kliimakindluse ja DNSH (do no significant harm – ei kahjusta oluliselt) nõuetele. EIS korraldab üritusi keskkonnamõju, ringmajanduse ja vastutustundliku ettevõtluse põhimõtteid silmas pidades.

2024. aastal viidi EISi juhtimisel läbi mitmeid ettevõtete kestliku arengu eesmäärke toetavaid tegevusi. Süvateadmiste jagamiseks pakuti eri sektorite ettevõtetele mentorteenuseid ja meistriklasse toote- ja teenusdisaini kasutamisest ja ESG strateegialoomest. Esmakordse tööstussümbioosi projekti raames piloteeriti ettevõtete vahelist ressursijagamist, et tuvastada sümbioosi tekkimise võimaldajaid ja barjääre. Teenustest sai osa kokku 170 ettevõtet. Lisaks organisatsiooni enda kestliku ettevõtluse konverentsile Roheline Laine viidi konverentside nagu Impact Day ja Zero Waste raames läbi töötubasid ringsete majandusmodelite ning jalajälje mõõtmise tööriistade tutvustamiseks.

Aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur

Organisatsioon lähtub oma tegevuses põhikirjast ja ministeeriumi antud asutaja ootusest EISI tegevusele. EISis järgitakse kõrget ärieetikat, hoitakse töötajaid ja kasvatatakse usaldust EISI ja sidusrühmade vahel. EISI igapäevane tegevus toetab eesmärki avalikkust ja sidusrühmi õigeaegselt teavitada.

EIS tegutseb aususe ja läbipaistvuse põhimõttel, pidades oluliseks eetiliste tõekspidamiste järgimist kõigi töötajate poolt. Selle tagamiseks on avatud vihjeliin, mille kaudu saab anonüümselt edastada teavet võimalike juhtumite kohta, mis ei pruugi olla kooskõlas heade äritavade või üldtunnustatud moraalinormidega. Kõik EISI töötajad on kohustatud tegutsema eetikakoodeksi kohaselt ja teavitama EISI kahtluste või märgatud ebakõlade avastamisel. Isikuandmeid töötleb EIS ainult enda ülesannete täitmiseks, samuti selleks, et täita seadust või õigustoimingust tulenevat kohustust.

Sotsiaalne vastutus

EIS on võtnud endale kohustuse anda jätkusuutlikult hoogu Eesti inimestele ja kogukondadele, mis on aluseks üldisele elukvaliteedi paranemisele ja sotsiaalsele heaolule. EIS aitab Eesti inimeste kodud korda teha ning panustab jätkusuutlikkust edendavatesse ettevõtmistesse, mis sünnivad Eestis, kuid millel on suur potentsiaal olla maailmas teerajaja ja rakendada uuenduslikku lähenemist eri turgudel. Nii tööandjana kui ka teenuste kaudu avaldab EIS otsest ja kaudset mõju oma töötajatele, klientidele, tarnijatele ning inimestele kogukonnas.

EISI tegevuste valiku aluseks on avalik huvi, sotsiaalmajanduslik mõju ja panus kolmikpöördesse. Ettevõtete kestlikkuse suurenemisel kanduvad uued mõtte- ja tegutsemisviisid üle ka ühiskonda laiemalt, parandades üldist elukvaliteeti. EIS lähtub teenuste puhul ühisosadest ja sünergiast, et tagada teenuste maksimaalne mõju klientidele ning Eesti ettevõtluskeskkonnale ja elamumajandusele tervikuna.

Hea ühingujuhtimise tava aruanne

Majandus- ja tööstusministri 18.12.2024 käskkirjaga nr 34 on kinnitatud Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse asutaja ootused, mille punkti 2.1.1 kohaselt juhindub Sihtasutus oma tegevuses ja juhtimispõhimõtetes muu hulgas heast ühingujuhtimise tavast (HÜT). Vastavalt HÜT-le tuleb ühingul esitada tegevusaruande eraldi peatükina HÜT aruanne. Alljärgnevalt kirjeldatakse Sihtasutuse juhtimist 2024. aastal ja selle vastavust HÜT-le.

Sihtasutus on riigi asutatud sihtasutus, mille asutajaõiguste teostajaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi asutajaõiguste teostaja või asutaja). Arvestades, et HÜT on järgimiseks eelkõige äriühingutele, on sihtasutuse juhtimises erisused HÜT-ist. Üheks oluliseks erinevuseks on, et sihtasutuse juhtimisorganiks ei ole üldkoosolek. Sihtasutuse juhtimisorganiteks on nõukogu ja juhatus, mistõttu HÜT I ptk tervikuna ei kohaldu, samuti muud HÜT punktid, kus on viited üldkoosolekule (2.2.5, 2.2.7, 3.2.4, 3.2.5, 5.2-5.5, 6.2.1, 6.2.4, 6.2.5). Samuti ei kohaldu sihtasutusele äriseaduslik (punktid 2.3.3, 3.3.4, 6.1.1). HÜT-is emitendi kohta sätestatu kehtib sihtasutuse suhtes, ning aktsionäride kohta sätestatu asutajaõiguste teostaja suhtes. Muud erisused on välja toodud järgnevatel punktides.

Juhatus

Sihtasutust juhib ja esindab juhtimisorganina juhatus. Vastavalt põhikirjale võib juhatusel olla üks kuni viis liiget. Juhatusel liikmed valib ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatusel liikme volituste tähtaeg on viis aastat. 2024. aastal oli juhatus viieliikmeline kuni 28.03.2024 ja jätkas seejärel neljaliikmelisena. Juhatusel esimees oli Kati Kusmin (kuni 20.01.25). Teised juhatusel liikmed olid: Aare Järvan, Liina Maria Lepik (kuni 06.01.25), Sigrid Harjo ja Paul Kalle (kuni 28.03.2024). 2024. aasta jooksul toimusid juhatusel koosolekud regulaarselt, üks kord nädalas.

Juhatusel liikmete ülesanded ja tasu on määratletud juhatusel liikme lepingutes. Kui juhatusel liige täidab lisaks sihtasutuse juhatusel liikme ülesannetele muid sihtasutusele vajalikke ülesandeid, siis nende ülesannete eest võib tasu maksta üksnes siis, kui see on ette nähtud juhatusel liikme lepingus. Juhatusel liikmele võib maksta täiendavat tasu, arvestades tema töö tulemuslikkust. Täiendava tasu suurus peab olema põhjendatud, kusjuures arvestama peab sihtasutusele seatud eesmärkide täitmist. Majandusaasta jooksul makstava täiendava tasu suurus kokku ei või ületada juhatusel liikmele eelmisel majandusaastal makstud neljakordset keskmist kuutasu, mille arvutamisel ei võeta arvesse eelmisel majandusaastal makstud eespool nimetatud täiendavat tasu. Juhatusel liikmele võib maksta lahkumishüvitist üksnes tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne tema volituste tähtaja möödumist. Lahkumishüvitist võib maksta juhatusel liikme tagasikutsumise ajal kehtiva kuni kolme kuu tasu ulatuses. Juhatusel liikmele võib nõukogu põhjendatud otsuse alusel pärast juhatusel liikme volituste perioodi lõppu maksta hüvitist konkurentsikeelu järgimise eest kuni 12 kuu jooksul, kusjuures kuu eest makstav hüvitis ei või olla suurem volituste lõppemise ajal kehtinud kuutasust.

2024. aasta jooksul on arvestatud juhatusel liikmetele brutotasusid, mis sisaldavad põhitasu, tulemustasu, lahkumishüvitist ja muid hüvesid kokku järgmiselt: Aare Järvan 91 116,98 eurot,

Liina Maria Lepik 99 501,82 eurot, Paul Kalle 50 303,06 eurot, Sigrid Harjo 103 837,52 eurot, Kati Kusmin 114 407,25 eurot.

2024. aastal ei esinenud nõukogu poolt heakskiidetud tehinguid juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja sihtasutuse vahel.

Nõukogu

Nõukogu kavandab sihtasutuse tegevust, korraldab sihtasutuse juhtimist ja teostab järelevalvet sihtasutuse tegevuse üle.

Nõukogu liikmed määrab ja kutsub tagasi asutaja. Nõukogu liikmete arvu määrab asutaja. Sihtasutuse nõukogu on vastavalt põhikirjale viie- kuni kümneliikmeline. Nõukogu liikmed valivad enda hulgast esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust ning juhatab nõukogu koosolekuid, ja aseesimehe, kes asendab nõukogu esimeest tema äraolekul. Nõukogu liikme volituste tähtaeg on kolm aastat. Nõukogu liikmete arvu määramisel lähtutakse sihtasutuse eesmärkidest, varade mahust ja majanduslikust olukorrast ning vajadusest tagada nõukogu ülesannete efektiivne täitmine sihtasutuse tegevuse kavandamisel, korraldamisel ja juhatuse tegevuse üle järelevalve teostamisel. Nõukogu liikmete määramisel lähtub asutaja ootuste dokumendis seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikest nõukogu liikmete kompetentsidest.

Nõukogu liikmetele määrab tasu asutaja. Nõukogu liikmetele määratakse võrdne tasu, kui õigusaktidest või põhikirjast ei tulene teisiti. Tasu makstakse üks kord kuus ning arvestatud tasust arvatakse maha seadusega ettenähtud maksud. Nõukogu liikmele tasu maksmisel arvestatakse tema osalemist nõukogu koosolekutel ja nõukogu organi tegevuses. Tagasikutsumisel nõukogust ei maksta nõukogu liikmele hüvitist. 2024. aastal oli nõukogu esimehe tasu 480 eurot kuus, liikme tasu 360 eurot kuus.

Ülevaade 2024. aastal nõukogu liikmetele makstud bruto tasudest: Sandra Särav-Tammus 5 760,00 eurot, Arto Aas 3 240 eurot, Mait Palts 4 320,00 eurot, Renno Veinthal 4 320,00 eurot, Anto Liivat 4 320 eurot, Hannes Ojangu 4 320 eurot, Taavi Tamkivi 4 320,00 eurot, Oliver Väärtnõu 3 600 eurot, Hando Sutter 939,13 eurot.

Nõukogu peamiseks töövormiks on koosolek. Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kolme kuu jooksul. 2024. aastal toimus 11 korralist koosolekut, erakorralisi koosolekuid ja kirjalikke hääletusi koosolekut kokku kutsumata ei toimunud.

2024. aastal kuulusid nõukokku Sandra Särav-Tammus, Arto Aas (kuni 12.10.2024), Mait Palts, Renno Veinthal (volitused pikendatud alates 20.12.2024), Anto Liivat, Hannes Ojangu, Taavi Tamkivi, Oliver Väärtnõu, Hando Sutter (alates 12.10.2024).

Kõik nõukogu liikmed osalesid 2024. aastal vähemalt pooltel nõukogu koosolekutel.

2024. aastal ei esinenud nõukogu liikmetel huvide konflikti olukordi. Tehingud seotud osapooltega tehti vastavalt õigusaktidele, sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või raamatupidamiskohustuslasele kehtivatele üldistele nõuetele või turutingimustele.

Auditikomitee

Sihtasutus juures tegutseb auditikomitee, mis on nõukogule nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas.

Auditikomitee liikmed ja esimehe valib ja kutsub tagasi nõukogu. Auditikomitee liikmete tasustamine toimub audiitortegevuse seadusest tulenevatel alustel.

Sihtasutuse auditikomitee on neljaliikmeline. Komitee liige määratakse kolmeks aastaks. Auditikomitee koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kolme kuu jooksul. 2024. aastal toimus 11 korralist koosolekut. Auditikomitee koosolekutel osalesid regulaarselt ka juhatuse liikmed ning siseauditi osakonna juht.

Auditikomiteesse kuuluv nõukoguvälise auditikomitee liikme tasu on 120 eurot koosolekul osalemise kuu eest. Auditikomiteesse kuuluva nõukogu liikmest liikme tasu on 90 eurot koosolekul osalemise kuu eest, mis on 25% kehtivast nõukogu liikme tasust. Auditikomitee esimehe, kes on ühtlasi ka nõukogu liige, tasu on 135 eurot koosolekul osalemise kuu eest, ehk 25% kehtivast nõukogu liikme tasust, millele võib kohaldada 50% suuremat tasu.

2024. aastal kuulusid auditikomiteesse Inge Oopkaup, Veiko Hintsov, Hannes Ojangu, Anto Liivat. Auditikomitee liikmetele makstud bruto tasud 2024. aastal: Inge Oopkaup 1 320,00 eurot, Veiko Hintsov 1 320,00 eurot, Hannes Ojangu 1485,00 eurot, Anto Liivat 990,00 eurot.

Juhatus ja nõukogu koostöö

Juhatus ja nõukogu teevad sihtasutuse eesmärkide täitmise parimaks tagamiseks igakülgset koostööd. Juhatus osaleb korralistel nõukogu koosolekutel, kus teavitab nõukogu olulistest asjaoludest sihtasutuse tegevuses, arutatakse lühi- ja pikaajaliste eesmärkide täitmist ning seda mõjutada võivaid riske. 2024. aastal toimus 11 nõukogu koosolekut, kus osales juhatus.

Teabe avaldamine

Sihtasutuse veebilehtedel <https://eis.ee/> ja <https://www.kredex.ee/> on välja toodud andmed ja info, mis kuuluvad õigusaktidest tulenevalt avaldamisele. Veebilehel on esitatud põhikiri, majandusaasta aruanded, tegevused (sh toetusmeetmed, programmid jne), strateegiad ja kavad, jooksev aruandlus, struktuur ja kontaktandmed, juhatuse, nõukogu ja auditikomitee koosseis, uudised ja teated ning muu info, mis on üldsusele vajalik. Veebilehe kaudu saab infot ka toetust saanud ettevõtete ja sihtasutuse riigihangete kohta.

Veebilehel olevat infot (sh uudiseid ja teateid) uuendatakse pidevalt.

Finantsaruandlus ja auditeerimine

Sihtasutuse raamatupidamisaruanded koostatakse Eesti finantsaruandluse standardite alusel. Nõukogu poolt moodustatud auditikomitee kiidab heaks audiitori valiku. Nõukogu kinnitab hanke tulemused ja hankelepingu sõlmimise audiitoriga. 2024. raamatupidamise aastaaruannet auditeerib audiitorettevõtja KPMG Baltics OÜ.

Pärast majandusaasta lõppu korraldab juhatus majandusaasta aruande koostamise ning esitab selle audiitori(te)le kontrollimiseks. Juhatus esitab majandusaasta aruande koos audiitori järeldusotsusega kinnitamiseks nõukogule. Sihtasutus esitab kolme kuu jooksul majandusaasta lõppemisest arvates asutajale, Rahandusministeeriumile ja Riigikontrollile auditeeritud ja kinnitatud majandusaasta aruande koopia.

Sihtasutuse juhatus avalikustab lisaks majandusaasta aruandele ka kord aastas koondtegevuskava ja kvartaliaruandeid.

Raamatupidamise aastaruanne

Bilanss

Initialled for identification purposes only
Alkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

tuhat eurot

	31.12.2024	31.12.2023	Lisa
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	402 118	373 970	3
Laenunõuded	58 238	35 523	4
Muud nõuded ja ettemaksed	27 819	33 267	5,12
Käibevara kokku	488 175	442 760	
Põhivara			
Osalused tütar- ja sidusettevõtjates	11 412	10 300	6
Osalused investeerimisfondides	32 162	27 556	7
Laenunõuded	19 869	60 350	4
Materiaalne põhivara	114	42	8
Immateriaalne põhivara	4 360	4 171	9
Pikaajalised nõuded ja ettemaksed	1 139	0	5
Põhivara kokku	69 056	102 419	
VARAD KOKKU	557 231	545 179	
KOHUSTISED JA NETOVARA			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	905	1 322	10
Eraldised	3 614	3 493	11
Saadud sihtfinantseerimise ettemaksed	11 561	17 199	12
Riigi sihtotstarbelised fondid	0	5 590	13
Muud võlad ja ettemaksed	5 638	6 834	14
Lühiajalised kohustised kokku	21 718	34 438	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	57	962	10
Eraldised	33 527	37 055	11
Riigi sihtotstarbelised fondid	183 826	217 639	13
Muud sihtfinantseerimise kohustised	780	0	12
Pikaajalised kohustised kokku	218 190	255 656	
Kohustised kokku	239 908	290 094	
Netovara			
Sihtkapital	291 889	233 583	
Jaotamata tulem	13 195	10 568	
Aruandeaasta tulem	12 239	10 934	
Netovara kokku	317 323	255 085	
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	557 231	545 179	

Tulemiaruanne

tuhat eurot

	2024	2023	Lisa
Tegevustulud			
Käendus- ja lepingutasud	3 150	2 893	15
Intressitulu laenudelt	1 211	875	16
Riigi sihtotstarbeliste fondide haldustasud	1 015	1 383	13
Saadud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	52 058	53 446	12
Saadud sihtfinantseerimine põhivaraks	1 494	1 876	12
Vahendamiseks saadud sihtfinantseerimine	8 548	25 226	12
Saadud tegevustoetused	5 198	5 054	12
Muud tulud	879	701	
Tegevustulud kokku	73 553	91 454	
Tegevuskulud			
Vahendatud sihtfinantseerimine	-8 548	-25 226	12
Tööjõukulud	-25 748	-23 369	17
Mitmesugused majandamiskulud	-35 658	-38 488	18
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum	-1 251	-1 014	8,9
Tegevuskulud kokku	-71 205	-88 097	
Eraldiste moodustamine ja allahindlused			
Laenukäenduste tehniliste eraldiste muutus	-1 423	-1 373	11
Ebatõenäoliselt laekuvate laenukoostiste muutus	-260	67	4
Eraldised ja allahindlused kokku	-1 683	-1 306	
Finantstulud ja -kulud			
Tulem tütar- ja sidusettevõtjatelt	1 112	1 321	6
Tulem investeerimisfondidelt	680	571	7
Intressikulu	-44	-77	10
Muud finantstulud ja -kulud	9 826	7 068	3
Finantstulud ja -kulud kokku	11 574	8 883	
Aruandeperioodi tulem	12 239	10 934	

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Rahavoogude aruanne

tuhat eurot

	2024	2023	Lisa
Rahavood põhitegevusest			
Aruandeperioodi tulem	12 239	10 934	
Tulemi korrigeerimised			
Tulem tütar- ja sidusettevõtjatelt	-1 112	-1 321	6
Tulem investeerimisfondidelt	-680	-571	7
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum	1 251	1 014	8,9
Muu korrigeerimine	-1 179	-234	7
Nõuete ja ettemaksete muutus	4 308	-10 254	
Kohustiste ja ettemaksete muutus	-1 195	819	
Eraldiste muutus	-3 408	1 964	11
Laenunõuete muutus	17 766	109 583	4
Finantseerimistegevuseks (sh laenu- ja käendustegevuseks) saadud sihtfinantseerimise ettemaksete muutus	-44 260	-112 873	13
Kokku rahavood põhitegevusest	-16 270	-939	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud fondiosakute soetamisel	-3 010	-5 170	7
Laekunud fondiosakute müügist	263	1 147	7
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-1 513	-1 833	8,9
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-4 260	-5 856	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	-1 322	-1 322	10
Laekunud sissemaksed sihtkapitali	50 000	100 800	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	48 678	99 478	
Kokku rahavood	28 148	92 683	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	373 970	281 287	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	402 118	373 970	3
Raha ja raha ekvivalentide muutus	28 148	92 683	

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Netovara muutuste aruanne

tuhat eurot

	Ettevõtluse sihtfondid	Eluaseme sihtfondid	Sihtkapital kokku	Jaotamata tulem	Netovara kokku
Saldo seisuga 31.12.2022	89 310	42 958	132 268	11 083	143 351
Tulemi jaotamine sihtfondidesse	289	226	515	-515	0
Sissemaks sihtkapitali	100 000	800	100 800	0	100 800
Aruandeaasta tulem	0	0	0	10 934	10 934
Saldo seisuga 31.12.2023	189 599	43 984	233 583	21 502	255 084
Tulemi jaotamine sihtfondidesse	7 221	1 085	8 306	-8 306	0
Sissemaks sihtkapitali	50 000	0	50 000	0	50 000
Aruandeaasta tulem	0	0	0	12 239	12 239
Saldo seisuga 31.12.2024	246 820	45 069	291 889	25 435	317 323

2024.a saadud sissemaksed sihtkapitali on ette nähtud ettevõtlusvaldkonna laenude ja käenduste tagamiseks pakkumiseks.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Raamatupidamise aastaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaruande koostamise alused

1.1. Koostamise alused

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (EIS) on riigi poolt asutatud sihtasutus, kelle asutajaõigusi teostab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Käesolev raamatupidamise aastaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid, k.a avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Eesti finantsaruandluse standard tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud finantsarvestuse ja aruandluse põhimõtetele.

Käesolev raamatupidamise aastaruanne on koostatud konsolideerimata aruandena kooskõlas RPS §29 lõikes 4 lubatud erandiga, kuna EISi tütarettevõtte AS SmartCap finantsandmed ei avalda olulist mõju grupi finantsandmetele. 2024.aastal moodustas AS SmartCap bilansimaht 0,7 % EISi bilansimahust (2023. a EISi bilansi mahust 0,7%) ning müügitulu moodustas 2,7% EISi tegevustuludest (2023.a EISi tegevustuludest 2,5%).

Arvnäitajad on raamatupidamise aastaruandes esitatud üldjuhul tuhandetes eurodes.

1.2. Olulisemad raamatupidamislikud hinnangud

Finantsaruannete koostamine eeldab juhtkonnapoolsete hinnangute ning eelduste tegemist, mis mõjutavad aruande kuupäeva seisuga esitatavate tulude, kulude, varade ja kohustiste jääke ning informatsiooni tingimuslike varade ja kohustiste kohta. Hinnangud ja nendega seotud eeldused baseeruvad eelmiste perioodide kogemustel ja muudel teguritel, mida peetakse olemasolevas olukorras asjakohaseks. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise alusel, võib hilisem tegelik tulemus tehtud eeldustest erineda.

Laenunõuete hindamine

Laenunõuete puhul, mis on väljastatud COVID-19 leviku majanduslike mõjude leevendamiseks, lähtutakse eeldatava krediidikahjumi mudelist. Võimalikke tekkivaid kahjusid hinnatakse kogu laenuperioodi vältel (vt lisa 1.3. Riskijuhtimine). Muude laenunõuete puhul baseeruvad hinnangud ajaloolisel kogemusel ning juhtumipõhiselt olemasoleval informatsioonil.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Laenukäenduste tehniliste eraldiste hindamine

Laenukäenduste katteks moodustatakse tasanduseraldis ja rahuldamata nõuete eraldis. Tasanduseraldis baseerub pikaajalise kahju prognoosidel. Rahuldamata nõuete eraldist hinnatakse juhtumipõhiselt olemasoleva informatsiooni alusel.

Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse järjepidevalt üle. Muutuseid raamatupidamislikes hinnangutes kajastatakse hinnangu muutuse toimumise perioodis või vajadusel ka järgnevates perioodides, mitte tagasiulatuvalt.

1.3. Riskijuhtimine

Riskijuhtimise põhimõtted

Risk on määratletud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast tulemusest. Riskijuhtimine on protsess, mille eesmärk on tegevuse tõhusus ja kasumlikkus, mis vastab strateegias määratud asjaõiguste teostaja ootustele. Riskijuhtimisse on sisekontrolli süsteemi kaudu kaasatud kõik töötajad. Riskijuhtimise ülesanded on tuvastada ja mõõta tegevusega seotud riske, rakendada riskide kontrolli all hoidmise meetmeid, seirata olukorda ja teha ülevaateid riskijuhtimise tulemuslikkusest.

Riske mõõdetakse:

- + kvantitatiivselt, hinnates riski võimalikku suurust rahalise mahu muutuse kaudu; või
- + kvalitatiivselt, tuginedes eksperthinnangule riski suuruse ja realiseerumise tõenäosuse kohta.

Riskijuhtimise struktuur ja vastutus

Riskijuhtimist reguleerivad põhimõtted kehtestab nõukogu. Juhatus kehtestab operatiivtasandi sisekorrad, et tagada riskijuhtimise põhimõtete elluviimine ning kiire ja tõhus reageerimine majanduskeskkonna muutustele. Riskijuhtimise korraldus peab vastama kehtivatele seadusandlikele regulatsioonidele ja normatiividele, sh ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seadusele.

Riskijuhtimine põhineb kolme kaitseliini kontseptsioonil.

Esimene kaitseliin

Esimese kaitseliini moodustavad riskijuhtimistegevused, mida teostavad müügi- ja tugiüksuste juhid ja töötajad. Esimese kaitseliini ülesanne on tagada oma vastutusalas olevate tegevuste, toodete ja protsessidega seotud riskide tuvastamine, hindamine ja riskide kontrolli all hoidmiseks vajalike meetmete rakendamine.

Teine kaitseliin

Teise kaitseliini rolli kannavad vastavusjuht ning riskijuhid ja analüütikud riskiosakonnas.

Teise kaitseliini peamised funktsioonid on:

- + riskide regulaarne tuvastamine, hindamine ja monitoorimine;
- + juhatuse ja nõukogu teavitamine riskidest;
- + riskijuhtimise metoodika arendamine ja esimese kaitseliini nõustamine riskijuhtimise valdkonnas;

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

- + koolitamine riskijuhtimise valdkonnas;
- + sisereeglitele ja õigusaktidele vastamise kontroll ja monitooring.

Kolmas kaitseliin

Kolmanda kaitseliini moodustab siseauditi funktsioon. Siseaudit auditeerib tegevuse vastavust õigusaktidele ja juhenditele, äriprotsesside ning sisekontrollisüsteemi toimimist ja tõhusust, vastu võetud otsuste täitmist, kehtestatud limiitidest ja muudest sisenormidest kinnipidamist.

Krediidirisk

Krediidiriski suurus väljendab tõenäolist kahju, mis võib tuleneda vastaspoole kohustuste mittetäitmisestkrediidiriskile avatud nõuete puhul.

EISI peamised krediidiriskile avatud positsioonid on järgmised:

- + raha ja raha ekvivalendid;
- + antud laenud ja nõuded klientidele;
- + muud finantsvarad;
- + finantsseisundi aruande välised kohustised (käenduslepingute portfell).

Krediidi väljastamise protsess sõltub laenu või laenukäenduse suuruselt. Krediidiotsuste tegemisel on kolm otsustustasandit:

- + finantskomitee tasand;
- + laiendatud finantskomitee tasand;
- + nõukogu tasand.

EIS väljastab laene ettevõtetele ja korteriühistutele ning pangalaenu käendusi eraisikutele, ettevõtetele ja korteriühistutele. Käenduse määr võib olla kuni 80% käendatavast kohustisest, välja arvatud Vabariigi Valitsuse või ministri kinnitatud erimeetmete raames antud käenduste puhul.

Krediidiportfelli jaotus teenuste alusel, tuhat eurot:

	31.12.2024	31.12.2023
Käenduste portfell kokku	271 739	262 034
Ettevõtuluslaenude tavakäendused	118 031	94 155
Ettevõtuluslaenude erakorralised käendused	34 025	42 579
Eluasemelaenude käendused	73 477	77 524
Korterelamute käendused	46 206	47 776
Laenuportfell kokku	106 972	138 994
Allutatud laenud	13 327	10 918
Ekspordilaenud	7 232	8 517
Stardilaenud	151	294
Erakorralised COVID-19 laenud	7 729	11 354
Erakorralised riiklikult olulised laenud	57 315	81 908
Laenud pankadele (KE renoveerimislaenud)	8 573	13 558
Korterelamute laenud	12 470	12 270
Laenud mittetulundusühingutele	175	175
Portfell kokku*	378 711	401 028

*sh välja maksmata laenuosa

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Krediidiriski mõõtmine

EIS rakendab ettevõtete laenude ja käenduste väljastamisel ja jälgimisel ettevõtete krediidiriski hindamise süsteemi, mis võimaldab nõudeid eristada, lähtudes klientide finantsvõimekusest. Hindamisel võetakse arvesse ettevõtte majanduslikku olukorda, krediitvõimelisust, juhtkonda, äriplaani ja teisi asjaolusid, mis võivad mõjutada krediidisaaaja kohustuste täitmist. Krediidiriski hindamise põhjal liigitatakse krediidisaaaja ühte järgmistest riskikategooriatest:

Riski-kategooria	Standard and Poor's	Moody's	Ettevõtja liigitamise alused
B	AAA, AA+, AA, AA-	Aaa, Aa1, Aa2, Aa3	Väga tugev maksevõime – soliidne ettevõtja, kelle tegevuse maht, stabiilsus ja kasumlikkus annavad suure kindluse, et ta suudab ja soovib ka väga negatiivsete muutuste korral oma kohustusi täita
C	A+, A, A-	A1, A2, A3	Tugev maksevõime – ettevõtja, kelle puhul on isegi negatiivse muutuse korral makseprobleemide teke riskiperioodi jooksul ebatõenäoline
D	BBB+, BBB, BBB-	Baa1, Baa2, Baa3	Piisav maksevõime – adekvaatse finantspositsiooniga ettevõtja, kelle maksevõimele ja finantskohustuste täitmisele pole otsesed ohud suured
E	BB+, BB	Ba1, Ba2	Keskmise või sellest nõrgemate näitajatega ettevõtja – ta on võimeline praegu ja lähitulevikus oma kohustusi täitma, kuid ebasoodsad tingimused võivad tema maksevõimet kahjustada
F	BB-, B+	Ba3, B1	Suhteliselt riskantne ettevõtja – tema maksevõime ja -tahe on siiski aktsepteeritav, kuid see sõltub soodsate tingimuste püsimisest
G	B, B-	B2, B3	Ettevõtja kohustuste mittetäitmise risk on suur
H	CCC+, CCC, CCC-, CC, C	Caa1, Caa2, Caa3, Ca	Ettevõtja kohustuse täitmine on väga ebatõenäoline. Ettevõtja on peaaegu maksevõimetu
M	D	C	Ettevõtja on maksejõuetu. Tema riskikategooria määratakse maksejõuetuse tekke korral, mitte riskihinde skoori põhjal
X	N/A	N/A	Ettevõtja riskikategooria ei ole määratud. COVID-19 teenused

Kui osutatakse Vabariigi Valitsuse või ministri kinnitatud teenuseid, liigitatakse ettevõtjad riskiklassi X ja ei rakendata ettevõtja hindamissüsteemi, vaid lähtutakse nõukogus kinnitatud teenuste tingimustes toodud nõuetest krediidisaaajale.

EIS väljastab uusi krediite ettevõtetele, kelle riskikategooria on B kuni F. Riskikategooria G kuni H määratakse ettevõtetele, kelle finantsseis on halvenenud või kellel on tekkinud makseviivitused.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Krediidiportfelli jaotus riskikategooria alusel, tuhat eurot:

Riskikategooria	31.12.2024	31.12.2023
Käendused	118 031	94 155
C	2 403	3 945
D	12 430	14 656
E	58 112	44 739
F	40 404	27 363
G	4 682	3 452
Otselaenud	20 710	19 730
C	428	6 696
D	2 128	3 744
E	5 120	4 143
F	12 792	4 932
H	207	215
M	35	0
COVID-19 erimeetmetest tulenevad käendused ja laenud	99 069	135 841

Kontsentratsioonirisk

Krediidiportfelli kontsentratsiooniriski strateegia on vältida üksiku vastaspoole makseviivituse või sektori olulist mõju. EIS on kehtestanud järgmised kontsentratsiooniriski limiidid:

- + EISI krediidirisk ettevõtluslaenude andmisel ja käendamisel ühe ettevõtja või seotud ettevõtjate grupi kohta ei või ületada 10% ettevõtluslaenude andmise sihtfondist või ettevõtluslaenude tagamise sihtfondist. Juhul kui krediidirisk on 10% ületavas osas kaetud struktuuritoetuste vahenditega, edasikindlustatud või mõnele teisele osapoolle muul viisil edasi antud, võib krediidirisk olla kuni 25% ettevõtluslaenude andmise sihtfondist või ettevõtluslaenude tagamise sihtfondist;
- + suurim käendussumma ühe vastaspoole suhtes (eraisiku käendused);
- + sektori suurim osakaal krediidiportfellis.

Vabariigi Valitsuse või ministri kinnitatud erimeetmete rakendamisel need kontsentratsiooniriski piirangud ei kehti.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Laenud ja käendused majandussektori järgi, tuhat eurot:

Majandussektor	31.12.2024	31.12.2023
Ettevõtluse tavateenused (laenud ja käendus)	138 741	113 884
Töötlev tööstus	57 854	45 196
Ehitus	33 045	27 596
Kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	15 856	11 726
Info ja side	5 349	5 838
Finants- ja kindlustustegevus	4 926	2 518
Muud tegevusalad	21 711	21 010
Erakorralised teenused (laenud ja käendused)	99 069	135 841
Kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	47 896	50 245
Töötlev tööstus	41 235	48 065
Veondus ja laondus	7 103	8 522
Majutus ja toitlustus	1 702	3 155
Muud tegevusalad	1 133	25 854
Eraisikud	73 477	77 524
Korteriühistud ja MTÜd	58 851	60 221
Laenud pankadele	8 573	13 558
Kokku	378 711	401 028

Oodatava krediidikahjumi mõõtmine

Laenude allahindluse määramisel rakendab EIS kahte erinevat meetodikat:

- + COVID-19 leviku majandusmõjude leevendamise paketiga seotud laenude allahindlused põhinevad oodatava krediidikahju meetodil. EIS arvutab oodatavat krediidikahju funktsioonina maksejõuetuse tõenäosusest laenu või nõude suurusest hindamise hetkel ja kahjumäärast maksejõuetuse korral. Lisaks arvestab EIS allahindluse määramisel sektori riskikoeffitsienti (aluseks sektori kogukasumi võrdlus erinevatel aastatel), määramatuse koeffitsienti ning majanduskeskkonna halvenemise lisakoeffitsienti. Maksejõuetuse tõenäosus tähendab, et laenu ei maksta tagasi ja laenu saaja muutub maksejõuetuks. Laenudega rahastatavate ettevõtete maksejõuetuse tõenäosuse määr on 25%, kuna ettevõtetel oli laenu võtmise hetkel aastatel 2020–2021 likviidsusraskused ja teenusetingimustega lubatud võlakoormus võib olla väga kõrge. Kahjumäär maksejõuetuse korral võtab arvesse tulevaste sissetulekute tõenäosust ja eeldatavat suurust, sh tagatise realiseerimist. COVID-19 leviku majandusmõjude leevendamise paketi laenude tagatus on üldjuhul madal. Määramatuse koeffitsient võtab arvesse koroonapandeemia perioodil väljastatud laenude saajate rahavoogude tavapärasest suuremat määramatust, mille tõttu on keeruline prognoosida rahavoo taastumise aega ja ulatust. Määramatuse koeffitsiendina on kasutatud 1,1. Majanduskeskkonna halvenemise koeffitsient võtab arvesse SKP vähenemist, töötuse määra, tarbijahinnaindeksit ja 6 kuu Euribori ning oli 2024. aastal 1,1.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

- + Tavalaeenude üldine allahindlus põhineb ajaloolisel kogemusel — üldallahindlus olenevalt laenusaja riskiastmest 2—5%, stardilaenudel ja allutatud laenudel 15%. Lisaks moodustatakse eriallahindlusi, mille suuruse määramisel võetakse arvesse nõude bilansilise väärtuse ja tagatise või nõude netorealiseerimisväärtuse vahe või lähtutakse sarnaste tehingute ajaloolisest kahjususest. 2024. aastal rakendati allahindlustele majanduskeskkonna halvenemise koefitsienti 1,1.

EIS loeb finantsvara maksejõuetuks, kui vähemalt ühe kliendile väljastatud nõude lepinguliste maksetega on viivitatud üle 90 päeva ja/või kui kliendi kohta on esitatud pankrotiavaldus.

Käenduslepingute eraldised

Käenduslepingute oodatava krediidikahju katmiseks moodustab EIS eraldised ja kasutab riskide edasikindlustamist. Riskide võtmine on piiratud omavahendite normatiividega. „Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse“ alusel on ettevõtluslaenude tagamisel omavahendite normatiiv 10% kehtivate tagatiste puhasväärtusest, kuid mitte alla 2 miljoni euro. Elamumajanduslaenude tagamisel on omavahendite normatiiv 8% kehtivate tagatiste puhasväärtusest, kuid mitte alla 2 miljoni euro. EISi sisemine omavahendite miinimumnõue on vastavalt 13% ja 9,6%.

Käenduste ja omavahendite suhtarvud

	31.12.2024	31.12.2023
Ettevõtluslaenude käendused	126,2%	144,4%
Eluaseme- ja korterelamulaenude käendused	15,6%	14,6%

Käenduslepingutest tulenevate kohustuste täitmiseks moodustatud tasanduseraldis katab tulevastel aastatel potentsiaalselt välja makstavaid kahjusid. Vabariigi Valitsuse 5. mai 2005. aasta määruse nr 91 „Laenude riikliku tagamise tehniliste eraldiste moodustamise põhimõtted ja arvutamise kord“ alusel peab tasanduseraldise suurus olema vähemalt 1% EISi kõigist kehtivatest käenduslepingutest ja kohustistest, mis tulenevad kehtivatest käenduspakkumustest. Seejuures võetakse need väljastatud pakkumised, mis ei ole veel lepinguna sõlmitud, kohustiste mahu arvestamisel arvesse 70% ulatuses. Tasanduseraldisse kantakse eluasemevaldkonnas 30—35% teenitud käendustasudest ja 87% ettevõtlusvaldkonna käendustasudest.

Rahuldamata nõuete eraldis arvutatakse lühiajalise kohustisena teadaolevate, kuid rahuldamata nõuete katteks tasanduseraldise arvelt.

COVID-19 kriisimeetmetest välja antud laenukäenduste tasanduseraldise arvutamisel lähtutakse kahjude ülempiirist, mille on Vabariigi Valitsus kehtestanud kommertspankadele.

Aruandekuupäeval kehtivate, tagatislepingutest tulenevate maksimaalselt võimalike kohustiste üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Operatsioonisriski juhtimine

Operatsioonisrisk on risk saada kahju sisemiste protsesside, inimeste tegevuse või süsteemide ebaadekvaatsusest või mittetoimimisest oodatud viisil või välistest sündmustest. Operatsioonisrisk hõlmab ka õiguslikku ja vastavusriski, kuid mitte strateegilist riski. Operatsioonisriski hinnates ja juhtides tuleb arvestada maineriski.

Operatsioonisriski käsitatakse ja juhitakse kui eraldiseisvat riskijuhtimise valdkonda. Operatsioonisriski juhtimine on lõimitud EISi igapäevategevusse ning eelkõige suunatud riski realiseerumist ennetavale ja kontrollivale tegevusele.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Operatsiooniriske hinnatakse eelkõige kvalitatiivselt. Toimub regulaarne operatsiooniriski enesehindamine. Kehtestatud on protsess juhtumitele reageerimiseks, aruandluseks ja juhtumeid põhjustavate riskide maandamiseks vajalike meetmete võtmiseks. Riskide analüüsimisel ja tegevuskavade koostamisel toetab põhitegevust riskiosakond.

Lisa 2. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja hindamisalused

Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna aruandekuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse raha pangakontodel, nõudmiseni hoiuseid ning lühiajalisi pangadeposiite, mida on võimalik lühikese etteteatamisega lõpetada. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavooge põhitegevusest kaudsel meetodil. Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavooge kajastatakse otsemeetodil.

Finantsvarade esmane arvele võtmine

Finantsvarad võetakse algul arvele soetusmaksumuses, milleks on finantsvara eest makstava või saadava tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid tehingukulutusi, välja arvatud õiglases väärtuses kajastatavad finantsvarad, mille puhul algsesse soetusmaksumusse tehingukulutusi ei liideta.

Õiglases väärtuses kajastatavad finantsvarad

Õiglases väärtuses kajastatakse järgmisi finantsvarasid:

- + lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse, mille õiglane väärtus on usaldusväärselt hinnatav;
- + lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud börsil noteeritud võlakirjadesse ja teistesse võlainstrumentidesse, mille hoidmist ei eeldata kuni lunastustähtajani.

Börsil noteeritud väärtpaberite õiglane väärtus põhineb aruandekuupäeva sulgemishindadel ja Euroopa Keskpanga ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul võetakse arvesse kogu EISile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta.

Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse tulemiaruan- des finantstuludes ja -kuludes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad

Finantsvarad, mida ei kajastata õiglases väärtuses, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (v.a osalused tütar- ja sidusettevõtjates). See arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, võttes arvesse soetamisel tekkinud diskonto või preemia ja tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on bilansilisest väärtusest väiksem. Laenuõuete hindamist on kirjeldatud Lisas 1.3. Riskijuhtimine.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Finantsvarade allahindlus kajastatakse tulemiaruanDES kuluna. Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine tulemiaruanDES selle kulu vähendusena, millel allahindlus algselt kajastati.

Laenunõuete ebatõenäoliselt laekuvaks hindamine

Allahindlused laenunõuete ebatõenäoliselt laekuvaks hindamisest kantakse kuluks, vähendades laenuportfelli bilansilist väärtust. Kui laenunõue on tunnistatud lõpetatud kahjujuhtumiks, kantakse laen ja vastav allahindlus bilansist välja. Kui lootusetu laen hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna. Riigi sihtotstarbelistest fondidest antud laenude puhul vähendatakse allahindluse kulu tulemiaruanDES ja loetakse see kaetuks fondist.

Intressid laenunõuetelt

Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt laenulepingus määratud intressimäära alusel. Üldjuhul on maksegraafikud koostatud selliselt, et laenu ja intresside makse toimub iga kuu lõpul ning intress kuulub maksmisele samas kuus. Kui maksegraafikus on ette nähtud intresside tasumine pikema ajavahemiku järgi, siis võetakse tekkepõhine intressinõue aruandekuupäeva seisuga laenunõuete hulgas arvele.

Kui laenusaaja viivitab tasumisega, hinnatakse intressinõuded alla proportsionaalselt laenu põhiosa allahindlusega.

Riigi sihtotstarbelistest fondidest antud laenude puhul vähendatakse intressitulu tulemiaruanDES ja loetakse see fondi suurenemiseks.

Osalused tütar- ja sidusettevõtjates

Tütarettevõtjad on majandusüksused, mille üle EISil on valitsev mõju. Valitsev mõju võib tuleneda sellest, et EIS omab üle 50% ettevõtja hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või tal on seadusest või lepingust tulenev otsene või kaudne õigus nimetada või tagasi kutsuda enamik tegevjuhtkonnast või kõrgema juhtorgani liikmetest.

Sidusettevõtjaks loetakse majandusüksused, milles EIS omab 20 kuni 50% hääleõigusega aktsiatest või osadest. Osalusi tütar- ja sidusettevõtjates kajastatakse kapitaliosaluse meetodil.

Osalused investeerimisfondides

Osalused investeerimisfondides võetakse algselt arvele sissemakse tegemisel soetusmaksumuses, millest on lahutatud fondivalitseja teenustasud. Edaspidi kajastatakse osalused õiglasel väärtusel muutustega läbi tulemiaruanDE. Õiglase väärtuse määramisel lähtutakse fondivalitseja poolt esitatud investorraportites esitatud fondi õiglasest väärtusest, mis põhineb varade puhasväärtusel (Net Assets Value, NAV).

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui EIS kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või annab kolmandale osapoolele üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalse ja immateriaalse põhivarana võetakse arvele varaobjektid või nende erineva elueaga olulised komponendid, mille kasulik eluiga ületab üht aastat ja mille soetusmaksumuse alammäär on 10 000 eurot. Varasid kajastatakse bilansis

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

soetusmaksumuses, mida vähendatakse akumulieeritud kulumi ja vara väärtuse vähenemisest tulenevate allahindlustega. Varade soetusmaksumus amortiseeritakse kuluks üldjuhul nende hinnangulise kasuliku eluea jooksul lineaarset meetodil.

Hinnanguline kasulik eluiga:

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed	2–4 aastat
Muu materiaalse põhivara	2–5 aastat
Arvutitarkvara	2–20 aastat

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse algul arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära. Tehingukulud võetakse sisemise intressimäära arvutamisel arvesse bilansis ja kantakse kuludesse finantskohustise eluea jooksul. Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodi kuluna. Finantskohustise kajastamine lõpetatakse, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised

Eraldisi kajastatakse bilansis juhul, kui EISil lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või faktiline kohustis, kohustise realiseerumine on tõenäoline ja kohustise summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta.

Tehnilised eraldised laenukäenduste katteks

Aruandes kajastatakse rahuldamata nõuete eraldist ja tasanduseraldist, mille moodustamist on täpsemalt kirjeldatud lisas 1.3. „Riskijuhtimine“.

Tagatiskahjude tõenäolise väljamakse aeg pangale sõltub kohustise aluseks oleva laenulepingu ülesütleamise ajast ja laenu tagatiste realiseerimise perioodist. Kui kahe aasta jooksul alates laenu sissenõutavaks muutumisest ei ole tagatised realiseeritud, on pangal õigus nõuda käenduskohustise täitmist EISilt. Käendushüvitise avansilise makse küsimise õigus tekib pangal enne käenduskohustise täitmist juhul, kui vara realiseerimine ei ole kahe aasta jooksul tõenäoline või ei ole sellest saadav tulu oluline. Avansilised maksed kajastatakse bilansis ettemaksetena kuni lõpliku kahju selgumisele ning tasaarveldatakse seejärel rahuldamata nõuete eraldisega. Pankadele hüvitatud tagatiskahjusid bilansis nõudena arvele ei võeta, vaid arvestatakse bilansiväliselt, kuna nende laekumist ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata. Tegelikud tagasivõitmised kajastatakse laekumisel tehniliste eraldiste kulu vähenemisena.

Tagatiskahjude edasikindlustuse korral võetakse bilansis arvele nõuded edasikindlustajale, suurendades ühtlasi rahuldamata nõuete eraldist.

Riigi sihtotstarbeliste fondide arvel antud laenukäenduste korral vähendatakse eraldiste moodustamise kulu ja vastava fondi mahtu.

Bilansivälised (tingimuslikud) nõuded ja kohustised

Tingimuslike nõuete ja kohustiste üle, mis võivad teatud tingimustel tuua kaasa bilansis arvelevõtmisele kuuluvaid rahalisi nõudeid ja kohustisi või mille suurust pole võimalik usaldusväärselt mõõta, peetakse arvestust bilansiväliselt. Olulised bilansivälised nõuded ja kohustised on esitatud aastaaruande lisades.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Eraisikute eluasemelaenude käendustasud

Eraisikute eluasemelaenude käendustasude üle peavad arvestust pangad, kes on volitatud EISI nimel käendusi välja andma. Käendustasu arvestatakse ja tasutakse laenu väljaandmisel täies mahus kogu tagatisperioodi kohta. Tuludes kajastatakse käendustasu kogusummad arvestamise hetkel. Kuna käenduse võtjal puudub õigus käendustasu tagasi küsida või selle suurus edaspidi mõjutada, siis tasu tagatisperioodile ei periodiseerita. Tulu tekkimisel kajastatakse paralleelselt eeldatav tulevikus väljamakstav kahjussumma tasanduseraldises.

Pangad kannavad eelmisel kuul välja antud käenduste tasud EISile üle järgmise kuu alguses.

Ettevõtluslaenude ja korteriühistute laenude käendustasud

Ettevõtluslaenude ja korteriühistute laenude käendustasude arved koostatakse kord kvartalis laene välja andnud pankadele, kes peavad tasud laenusaaajatelt kinni. Tuludes kajastatakse käendustasu arve koostamise kuupäeval. Kui käendustasud jäävad probleemsete laenude puhul laekumata, tühistatakse käendustasu arvestus ja laenusaaaja võetakse erivaatluse alla.

Lepingutasud

Eluasemelaenude käendustelt lepingutasu ei arvestata. Ettevõtluslaenude käendamisel arvestatakse lepingutasu lepingu sõlmimisel ning selle kohta koostatakse pangale arve. Pank peab lepingutasu laenu saajalt kinni. Antud laenu lepingutasu kohta esitatakse arve laenu väljaandmisel. Laenusaaaja tasub arve enne laenu väljaandmist või peetakse lepingutasu summa kinni väljamakstavast laenusummast. Lepingutasud kajastatakse tuludes arve koostamise kuupäeval.

Laenude käendustelt saadud lepingutasud on tulemiaruanDES kajastatud käendustasude kirjel ning laenude andmisega seotud lepingutasud on kajastatud tulemiaruanDES intressitulude kirjel.

Tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimine

Tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimisest saadud tulud kajastatakse tulemiaruanDES tuluna juhul, kui sihtfinantseerimise saamisega seotud kulutused (kulud või põhivara soetus) on tehtud ja puudub toetuse laekumata jäämise sisuline risk. Kui sihtfinantseerimine on laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud, kajastatakse saadud vahendid kohustiste hulgas saadud sihtfinantseerimise ettemaksena.

Sihtfinantseerimise vahendamine

Vahendatud sihtfinantseerimisena kajastatakse saadud ja edasi antud sihtfinantseerimist, mis vastavalt riigi toetusmeetme eesmärkidele kantakse edasi toetuse saajale. Sihtfinantseerimine võetakse arvele nõudena ja tuluna, kui toetuse saaja on teinud tõendatud kulutused, milleks tal oli õigus toetust saada. Samaaegselt võetakse arvele sihtfinantseerimise vahendamise kulu ja kohustis saaja ees. Laekunud sihtfinantseerimine, mille vahendamise tulud ja kulud ei ole veel tekkinud, kajastatakse bilansis saadud sihtfinantseerimise ettemaksena.

Tegevustoetused

Tegevustoetuseks nimetatakse vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile saadud toetusi, mis antakse saajale lähtudes tema üldistest põhikirjalistest ülesannetest, kusjuures toetuse andja ei määratle projektipõhist toetuse kasutamise eesmärki. Tegevustoetuse korral ei esitata toetuse andjale detailset aruandlust raha kasutamise kohta ega kanta ülejääki tagasi. Tegevustoetused kajastatakse laekumisel tuluna.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG Tallinn

Riigi sihtotstarbelised fondid

Riik on suunanud rahalisi vahendeid EISile finantseerimistehingute tegemiseks, sh investeerimiseks Balti Innovatsioonifondi, laenude andmiseks ja käendamiseks. Nimetatud fondide teenindamisel tekkinud tulud ja kulud ei kuulu EISile, vaid vastavalt riigiga sõlmitud kokkuleppele tuleb need riigile tagasi kanda fondi jäägina peale investeringutest raha tagasilaekumist ja käenduslepingute lõppemist. Finantseerimistehingutest tekkivad ja fondidesse tagasisuunamisele kuuluvad tulud, sh intressitulu laenudelt ja käendustasud, ei kajastu seetõttu EISi tulemiaruanDES. Samuti ei kajastu EISi tulemiaruanDES finantseerimistehingutest tekkivad ja fondidesse tagasisuunatavad kulud, sh laenuõuete allahindlused ja eraldised käendustega seotud kahjude katmiseks. EISil on õigus saada tulu fondide rakendamisel tekkivate halduskulude katteks. Nimetatud tulu kajastub EISi tulemiaruanDES tuluna, vähendades fondi mahtu bilansis.

Välisvaluuta arvestus

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised hinnatakse aruandekuupäeva seisuga ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusel saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi tulemiaruanDES, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on tekkinud arveldustest ostjate ja tarnijatega. Muud kursivahed kajastatakse finantstuludes ja -kuludes.

Rendilepingud

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul vara omandiga seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud loetakse kasutusrendiks. Aruandekohustuslane ei ole sõlminud aruandeperioodil ega võrreldavad perioodil kapitalirendiks klassifitseeritavaid rendilepinguid. Kasutusrendi puhul ei kajasta rentnik oma bilansis renditud varaobjekti. Kasutusrendi maksed kajastab rentnik kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes on võetud arvesse olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid aruandekuupäeva ja aruande koostamise päeva vahel ja mis olid seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel tehtud tehingutega. Aruandekuupäeva järgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Seotud osapooled

EISi seotud osapoolteks on loetud:

- + sihtasutuse tegev- ja kõrgem juhtkond ning nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps;
- + sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle eelmises punktis nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju;
- + sihtasutuse tütar- ja sidusettevõtja.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

juhendi nõuetele avalikustatakse muudel juhtudel informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 3. Raha ja raha ekvivalendid

tuhat eurot

	31.12.2024	31.12.2023
Nõudmiseni hoiused	402 089	373 941
Sh Riigikassas	400 703	370 713
Sh Eesti kommertspankades	1 385	3 224
Sh Commerzbank (Saksamaa)	1	4
Tähtajaline hoius Swedbankis	29	29
	402 118	373 970

2024. aastal teeniti hoiustelt 14 666 tuhat eurot intressitulu, sh Riigikassa hoiuselt 14 652 tuhat eurot (2023. a 12 468 tuhat eurot, sh Riigikassast 12 436 tuhat eurot).

Aruandeaastal teenitud intressituludest 4 840 tuhat eurot kanti edasi laenu- ja finantseerimistegevuse sihtfondidesse (2023.aastal 5 400 tuhat eurot).

Pärast sihtfondidesse viidud intressi mahaarvamist jäi EISI tuludesse teenitud intressitulust 9 826 tuhat eurot (2023.aastal 7 068 tuhat eurot).

Lisa 4. Laenunõuded

tuhat eurot

Laenunõuded laekumistähtaja järgi seisuga 31.12.2024	Kuni 1 aasta	2 – 6 aastat	7 – 30 aastat	Ebatõenäoliselt laekuvad	Kokku
Eluasemelaenud					
Laenud mittetulundusühingutele	0	175	0	-10	165
Laenud korteriühistutele	132	875	7270	-183	8 094
Korterelamute renoveerimislaenud pankade kaudu	2 917	5 100	556	0	8 573
Kokku eluasemelaenud	3 049	6 150	7 826	-193	16 832
Ettevõtluslaenud					
Kapitalilaenud	210	316	728	-380	874
Tehnoloogiaalaenud	569	5 866	2 800	-1 556	7 679
Ekspordilaenud	1 986	5 246	0	-655	6 577
Stardilaenud pankade kaudu	62	91	0	-25	128
Kokku ettevõtluslaenud	2 827	11 519	3 528	-2 616	15 258

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Laenunõuded laekumistähtaja järgi seisuga 31.12.2024	Kuni 1 aasta	2 – 6 aastat	7 – 30 aastat	Ebatõenäoliselt laekuvad	Kokku
COVID-19 kriisimeetmete laenud					
Käibekapitali laenud ettevõtetele	1 734	2 240	0	-3 090	884
Investeeringislaenud ettevõtetele	2 463	1 292	0	-2 290	1 465
Laenud riiklikult olulistele projektidele	47 982	9 333	0	-17 955	39 360
Korterelamute renoveerimislaenud	183	1 139	3 083	-97	4 308
Kokku COVID-19 kriisimeetmete laenud	52 362	14 004	3 083	-23 432	46 017
Kokku laenunõuded	58 238	31 673	14 437	-26 241	78 107
Sh kokku nõuded brutosummas	58 238	31 673	14 437		104 348
Sh kokku ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	0	-26 241	0		-26 241
Kokku laenunõuded netosummas	58 238	5 432	14 437		78 107

Laenunõuded laekumistähtaja järgi seisuga 31.12.2023	Kuni 1 aasta	2 – 6 aastat	7 – 30 aastat	Ebatõenäoliselt laekuvad	Kokku
Eluasemelaenud					
Laenud mittetulundusühingutele	75	100	0	-10	165
Laenud korteriühistutele	89	528	5 617	-138	6 096
Korterelamute renoveerimislaenud pankade kaudu	4 985	7 574	999	0	13 558
Kokku eluasemelaenud	5 149	8 202	6 616	-148	19 819
Ettevõtuluslaenud					
Kapitalilaenud	82	424	827	-248	1 085
Tehnoloogialaenud	563	6 109	2 913	-1 621	7 964
Ekspordilaenud	1 539	5 818	0	-1 321	6 036
Stardilaenud pankade kaudu	138	152	0	-48	242
Kokku ettevõtuluslaenud	2 322	12 503	3 740	-3 238	15 327
COVID-19 kriisimeetmete laenud					
Käibekapitali laenud ettevõtetele	3 358	3 007	16	-3 972	2 409
Investeeringislaenud ettevõtetele	2 466	2 499	15	-2 981	1 999
Laenud riiklikult olulistele projektidele	23 581	56 327	0	-28 061	51 847
Korterelamute renoveerimislaenud	167	993	3 413	-101	4 472
Kokku COVID-19 kriisimeetmete laenud	29 572	62 826	3 444	-35 115	60 727

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Laenunõuded laekumistähtaja järgi seisuga 31.12.2023	Kuni 1 aasta	2 – 6 aastat	7 – 30 aastat	Ebatõenäoliselt laekuvad	Kokku
Kokku laenunõuded	37 043	83 531	13 800	-38 501	95 873
Sh kokku nõuded brutosummas	37 043	83 531	13 800		134 374
Sh kokku ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	-1 520	-36 981	0		-38 501
Kokku laenunõuded netosummas	35 523	46 550	13 800		95 873

Laenude liikumine, soetusmaksumus	Eluaseme-laenud	Ettevõtlus-laenud	COVID-19 kriisi-meetmete laenud	Kokku
Jääk brutosummas seisuga 31.12.2022	20 784	17 427	202 433	240 644
Liikumised 2023. aastal				
Antud laenud	3 724	5 567	4 201	13 492
Arvestatud intressid ja lepingutasud	565	1 104	8 308	9 977
Laenude tagasimaksed	-5 621	-3 378	-109 899	-118 898
Laekunud intressid ja lepingutasud	-556	-1 074	-8 476	-10 106
Lootusetult laekuvaks hinnatud	0	-32	-454	-486
Ümberklassifitseerimine	1 101	-989	-112	0
Jääk brutosummas seisuga 31.12.2023	19 997	18 625	96 001	134 623
Liikumised 2024. aastal				
Antud laenud	2 203	2 525	1 522	6 250
Arvestatud intressid, lepingutasud, leppetrahvid ja viivised	752	1 326	5 234	7 312
Laenude tagasimaksed	-5 145	-3 216	-27 307	-35 668
Laekunud intressid ja lepingutasud	-778	-1 178	-5 197	-7 153
Lootusetult laekuvaks hinnatud	0	0	-609	-609
Jääk brutosummas seisuga 31.12.2024	17 029	18 082	69 644	104 755

Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud laenunõuded	Eluaseme-laenud	Ettevõtlus-laenud	COVID-19 kriisi-meetmete laenud	Kokku
Jääk brutosummas seisuga 31.12.2022	-66	-2 445	-32 298	-34 809
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	-82	-825	-3 271	-4 178
Lootusetuks hinnatud	0	32	454	486
Jääk brutosummas seisuga 31.12.2023	-148	-3 238	-35 115	-38 501
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	-45	621	11 075	11 651
Lootusetuks hinnatud	0	0	609	609
Jääk brutosummas seisuga 31.12.2024	-193	-2 617	-23 431	-26 241

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud laenunõuded	Eluaseme-laenud	Ettevõtlus-laenud	COVID-19 kriisi-meetmete laenud	Kokku
Ebatõenäoliselt laekuvate laenunõuete muutus				
2023. a	82	-149	0	-67
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	82	779	-3 295	-2 434
Kaetud riigi sihtotstarbelistest fondidest	0	-928	3 295	-2 367
2024. a	45	215	0	260
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	45	-626	-11 074	-11 655
Kaetud riigi sihtotstarbelistest fondidest	0	841	11 074	11 915

Laenunõuded sisaldavad nii laenude põhiosi kui ka intressinõudeid. 2024.a tagasi laekunud laenudest moodustas suurima osa Porto Franco OÜ-le antud laenu tagastamine summas 19,6 mln eurot.

Eluasemelaenud

Korterelamute renoveerimislaenu on antud pankadele välja Euroopa Nõukogu Arengupangast ja Rahandusministeeriumilt saadud laenude ja omavahendite arvel meetme „Korterelamute renoveerimislaen” raames. Laenude tähtaeg pankadele on kuni 20 aastat ja intress 0,4—3,27%. Laene ei ole alla hinnatud, kuna laenusaaajateks on kommertspangad.

Energiasäästuga tegelevatele mittetulundusühingutele anti laenu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi korraldusel eluaseme toetusmeetmeteks eraldatud vahendite arvelt. Laenuintress on 3% aastas.

Korteriühistutele antakse laene nii EISI omavahenditest kui ka EL struktuuritoetuste programmiperioodi 2021—2027 vahenditest. Laenude tähtaeg on kuni 30 aastat ja intress alates 2% + 6 kuu Euribor.

Ettevõtluslaenud pankadele

Alates 2016. aastast antakse laene riigi sihtotstarbeliste fondide arvel (ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014—2020 meetme „Kapitali- ja krediidikindlustuse kättesaadavuse parandamine” vahenditest). Laene annavad pangad sihtrühma ettevõtetele kuni viieks aastaks. Intressimäär pankadele on 4% + 6 kuu Euribor.

Kapitalilaenud ettevõtetele

Kapitalilaene on antud ettevõtetele omavahenditest, sh allutatud laenu programmi raames. Allutatud laenud on antud tähtajaga kuni 12 aastat ja intress on vahemikus 2—8%. Erandina on tehnoloogialaenude intressimäär teenuse tingimuste kohaselt võrdne krediidi- või finantseerimisasutuse poolt väljastatava laenu/liisingu intressimääraga või sellest 1—2 protsendipunkti kõrgem, sõltuvalt finantseerimismäärast. Tehnoloogialaenude intressid jäävad vahemikku 2,15—5,4% + 6 kuu euribor ja laenude maksimaalne tähtaeg on 15 aastat. Alates 2016. aastast antakse laene välja ka riigi sihtotstarbelistest fondidest (ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014—2020 meetme „Kapitali- ja krediidikindlustuse kättesaadavuse parandamine” vahenditest), lähtudes kinnitatud teenusetingimustest.

Stardilaenude intressimäär on valdavalt 2—2,8% + 6 kuu euribor ja laenu tähtaeg 2—10 aastat.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

17. 03. 2025

Signature / allkiri

KPMG, Tallinn

Ekspordilaenud

Ekspordilaenude kaudu võimaldatakse Eesti eksportööridest müüjatele pakkuda oma ostjatele pikemat maksetähtaega kaupade eest. Lepingud sõlmitakse kolmepoolsena EISI, laenusaaaja ja ostja vahel. Laenude tähtaeg on 2–10 aastat ja intressimäär valdavalt 2–2,8%+6 kuu euribor.

COVID-19 kriisimeetmete laenud

Riigi 2020. aasta lisaeelarve seadusega eraldati KredExile erakorraliste laenude väljastamiseks 625,4 miljonit eurot COVID-19 põhjustatud negatiivsete mõjude vähendamiseks ettevõtlussektoris. Nendest vahenditest anti välja erakorralisi käibekapitali laene, investeerimislaene, laene riiklikult olulistele projektidele ja korteriühistutele kogusummas 187,4 mln eurot. Laenud on antud välja tähtajaga kuni kuus aastat ja intressimääraga 4–8%. Suuremad kriisimeetmete raames väljastatud 2024.a kehtivad laenud olid järgmised:

Ettevõtte	Laenusumma (tuhat eurot)	Intressimäär	Laenulepingu lõpptähtaeg	Jääk seisuga 31.12.2024 (tuhat eurot)
AVH Grupp AS (AS Alexela Varahaldus)	51 000	12 kuu Euribor + 2%	19.10.2025	45 982
AS Magnetic MRO	10 000	12 kuu Euribor + 2%	10.09.2026	4 333
AS Nordic Aviation Group*	8 000	12 kuu Euribor + 2%	28.01.2025	7 000

Väljastatud kapitalilaenude ja kriisimeetmete raames väljastatud laenude tagatiseks on kinnisvara (hüpoteek), nõudeõigus, kommerts pant, eraisiku või juriidilise isiku käendus või garantii, panditud aktsiad või osad.

*Harju maakohus kuulutas 28.01.2025 välja AS Nordic Aviation Groupi pankroti, laenuleping lõpetati samast kuupäevast ja nõuete rahuldamine toimub edasise pankrotimenetluse käigus. Laenuõuded AS Nordic Aviation Groupi vastu on 31.12.2024 seisuga 100% alla hinnatud.

Lisa 5. Muud nõuded ja ettemaksed

tuhat eurot

	31.12.2024	31.12.2023
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed		
Nõuded ostjate vastu	359	327
Nõuded edasikindlustajatele	46	110
Muud viitlaekumised	69	66
Sihtfinantseerimise nõuded	15 834	18 875
Intressinõuded	7 592	8 266
Laenukäenduste hüvitiste ettemaksed	314	936
Maksude ettemaksed	847	745
Antud toetuste ettemaksed ja tagasinõuded	715	1 246
Muud nõuded ja ettemakstud tulevaste perioodide kulud	2 043	2 696
Kokku lühiajalised nõuded ja ettemaksed	27 819	33 267

	31.12.2024	31.12.2023
Pikaajalised nõuded ja ettemaksed		
Toetuste tagasinõuded	779	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	360	0
Kokku pikaajalised nõuded ja ettemaksed	1 139	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	28 958	33 267

Nõuded ostjate vastu sisaldavad laenukäendustelt arvestatud käendustasude nõudeid summas 336 tuhat eurot (31.12.2023 seisuga 263 tuhat eurot).

Nõuded edasikindlustajatele koosnevad Euroopa Investeeringufondis edasi kindlustatud käenduslepingute alusel võimalikust väljamaksmisele minevast summast.

Muud viitlaekumised sisaldavad eluasemelaenude käendustasude viitlaekumisi summas 49 tuhat eurot (31.12.2023 seisuga 43 tuhat eurot), mille pangad tasuvad aruande alusel arvet esitamata ja viivise nõudeid laenuklientidele 20 tuhat eurot (2023.a 0 eurot).

Laenukäenduste hüvitised makstakse algselt pankadele ettemaksena ja kaetakse tehnilistest eraldistest peale lõpliku summa selgumist (peale tagatisvarade realiseerimist).

Intressinõuded koosnevad laenu nõuetelt saadavatest intressidest ja Riigikassa arvelduskontolt teenitud intressist.

Pikaajaliste nõuetena on kajastatud toetuse tagasinõue OÜ-le Otepää Üürimajad ja 2026.a eest messikulude ettemaks.

Lisa 6. Osalused tütar- ja sidusettevõtetes

tuhat euro

	AS SmartCap	AS KredEx Krediidikindlustus	Kokku
Osaluse määr	100%	33,3%	
Osaluse bilansiline väärtus seisuga 31.12.2022	2 511	6 467	8 978
Osaluse väärtuse muutus kapitaliosaluse meetodil	758	564	1 322
Osaluse bilansiline väärtus seisuga 31.12.2023	3 269	7 031	10 300
Osaluse väärtuse muutus kapitaliosaluse meetodil	794	318	1 112
Osaluse bilansiline väärtus seisuga 31.12.2024	4 063	7 349	11 412

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 7. Osalused investeerimisfondides

tuhat eurot

	Balti Innovatsiooni- fond I	Balti Innovatsiooni- fond II	Kokku
Osaluse bilansiline väärtus seisuga 31.12.2022	18 029	4 698	22 727
Fondiosakute soetus	1 520	3 650	5 170
Fondiosakute müük	-980	-166	-1 146
Osaluse väärtuse muutus fondi puhasväärtuse alusel	742	63	805
Osaluse bilansiline väärtus seisuga 31.12.2023	19 311	8 245	27 556
Fondiosakute soetus	660	2 350	3 010
Fondiosakute müük	-136	-127	-263
Osaluse väärtuse muutus fondi puhasväärtuse alusel	884	975	1 859
Osaluse bilansiline väärtus seisuga 31.12.2024	20 719	11 443	32 162
Tulem investeerimisfondidelt			
2023. a			571
Sh osaluse väärtuse muutus fondi puhasväärtuse alusel	742	63	805
Sh kantud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-171	-63	-234
2024. a			680
Sh osaluse väärtuse muutus fondi puhasväärtuse alusel	884	975	1 859
Sh kantud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-204	-975	-1 179

Lisa 8. Materiaalne põhivara

tuhat eurot

	Info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia seadmed	Inventar	Kokku
Jääkväärtus seisuga 31.12.2022	70	11	81
Sh soetusmaksumus	846	30	876
Sh kogunenud kulum	-776	-19	-795
2023. aasta liikumised	-35	-4	-39
Arvestatud kulum	-33	-2	-35
Mahakandmine	-2	-2	-4
Jääkväärtus seisuga 31.12.2023	35	7	42
Sh soetusmaksumus	723	12	735
Sh kogunenud kulum	-688	-5	-693

	Info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia seadmed	Inventar	Kokku
Aruandeaasta liikumised	75	-3	72
Soetused	98	0	98
Arvestatud kulum	-23	-3	-26
Jääkväärtus seisuga 31.12.2024	110	4	114
Sh soetusmaksumus	821	12	833
Sh kogunenud kulum	-711	-8	-719

Aruandeaastal soetati põhivarana Cisco kommutaatorid ja tulemüürid (2023.a materiaalsel põhivara ei soetatud). Aruandeaastal materiaalsel põhivara maha ei kantud (2023.a kanti maha põhivara soetusmaksumuses 141 tuhat eurot).

Lisa 9. Immateriaalne põhivara

tuhat eurot

	Arvutitarkvara	Kasutusele võtmata varad ja ettemaksed	Kokku
Jääkväärtus seisuga 31.12.2022	2 658	654	3 312
Sh soetusmaksumus	6 404	654	7 058
Sh kogunenud kulum	-3 746	0	-3 746
2023. aasta liikumised	-37	896	859
Soetused	845	988	1 833
Arvestatud kulum	-974	0	-974
Ümberklassifitseerimine	92	-92	0
Jääkväärtus seisuga 31.12.2023	2 621	1 550	4 171
Sh soetusmaksumus	7 302	1 550	8 852
Sh kogunenud kulum	-4 681	0	-4 681
Aruandeaasta liikumised	1 739	-1 550	189
Soetused	870	545	1 415
Arvestatud kulum	-1 212	0	-1 212
Mahakandmine	-14	0	-14
Ümberklassifitseerimine	2 095	-2 095	0
Jääkväärtus seisuga 31.12.2024	4 360	0	4 360
Sh soetusmaksumus	9 321	0	9 321
Sh kogunenud kulum	-4 961	0	-4 961

Aruandeaastal kanti maha immateriaalsel põhivara soetusmaksumuses 947 tuhat eurot jääkväärtusega 14 tuhat eurot (2023.a soetusmaksumuses 39 tuhat eurot, jääkväärtusega 0). Suurimad investeeringud 2024. aastal olid tarkvara Visit 2.0 (545 tuh eur), E-residentsuse veebileht (656 tuh eur) ja eKredex2 infosüsteem (191 tuh eur).

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri

KPMG, Tallinn

Lisa 10. Laenukohustised

tuhat eurot

Laenuandja	Rahandusministeerium	Kokku
Tagastamise tähtaeg	02.02.2026	
Intressimäär	2,56%	
Jääk seisuga 31.12.2022	3 607	3 607
Intressikulu 2022. a	113	121
Tasutud intresse 2022. a	-116	-140
Intressikohustis seisuga 31.12.2022	8	8
Kokku laenukohustised seisuga 31.12.2022	3 607	3 607
Tagasi makstud 2023. a	-1 323	-1 323
Jääk seisuga 31.12.2023	2 284	2 284
Intressikulu 2023. a	77	77
Tasutud intresse 2023.a	-81	-81
Intressikohustis seisuga 31.12.2023	4	4
Kokku laenukohustised seisuga 31.12.2023	2 284	2 284
Sh lühiajaline osa	1 322	1 322
Sh pikaajaline osa	962	962
Tagasi makstud 2024. a	-1 322	-1 322
Jääk seisuga 31.12.2024	962	962
Intressikulu 2024. a	44	44
Tasutud intresse 2024.a	-46	-46
Intressikohustis seisuga 31.12.2024	2	2
Kokku laenukohustised seisuga 31.12.2024	962	962
Sh lühiajaline osa	905	905
Sh pikaajaline osa	57	57

Laen Rahandusministeeriumilt 13.05.2013.a laenulepingu alusel

Laen võeti 2013. aastal pankade kaudu korterelamutele renoveerimislaenude andmiseks.

Lisa 11. Eraldised

tuhat eurot

	31.12.2024	31.12.2023
Lühiajalised eraldised		
Rahuldamata nõuete eraldise lühiajaline osa	968	1 992
Välja maksmata tulemustasude eraldis	2 646	1 501
Kokku lühiajalised eraldised	3 614	3 493

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

	31.12.2024	31.12.2023
Pikaajalised eraldised		
Rahuldamata nõuete eraldis	358	757
Tasanduseraldis	33 169	36 298
Kokku pikaajalised eraldised	33 527	37 055
Kokku eraldised	37 141	40 548

Tehnilised eraldised

Tehnilised eraldised on rahuldamata nõuete eraldis ja tasanduseraldis, mis on moodustatud laenukäenduste hinnanguliste kahjude katmiseks. Eraldiste arvestamise põhimõtteid on selgitatud lisades 1 ja 2.

Seisuga 31.12.2024 vastavad tehnilised eraldised seadusega kehtestatud miinimummääradele, moodustades kehtivast portfelist ja pakkumustest vastavalt ettevõtlusvaldkonnas 19,6% (31.12.2023 seisuga 24,1%) ja eluasemevaldkonnas 3,3% (31.12.2023 seisuga 3,0%). Maksimaalsest tagatiskohustisest moodustasid tehnilised eraldised kokku ettevõtlusvaldkonnas 21,4% (31.12.2023 seisuga 25,2%) ja eluasemevaldkonnas 3,3% (31.12.2023 seisuga 3,1%).

Tuhat eurot	Rahuldamata nõuete eraldise muutus		Tasandusreservi muutus		Eraldiste muutus kokku	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Ettevõtluslaenuade tagatised						
Jääk 1.jaanuaril	2 727	3 158	32 486	30 722	35 213	33 880
Suurenemine	0	473	2 221	2 237	2 221	2 710
Vähenedmine	-1 455	-905	-5 434	-473	-6 889	-1 378
Sh hüvitise väljamakse	-770	-1 177	0	0	-770	-1 177
Jääk 31.detsembril	1 272	2 727	29 273	32 486	30 545	35 212
Sh pikaajaline osa	358	757	29 273	32 486	29 630	33 243
Eluasemelaenuade tagatised						
Jääk 1.jaanuaril	23	6	3 812	3 423	3 835	3 429
Suurenemine	30	17	443	406	473	423
Vähenedmine	0	0	-359	-17	-359	-17
Sh hüvitise väljamakse	0	0	0	0	0	0
Jääk 31.detsembril	53	23	3 896	3 812	3 949	3 835
Sh pikaajaline osa		0	3 896	3 812	3 896	3 812
Jääk perioodi algul kokku						
	2 750	3 164	36 298	34 145	39 048	37 309
Suurenemine	30	490	2 664	2 643	2 695	3 133
Vähenedmine	-1 455	-905	-5 793	-490	-7 248	-1 395
Sh hüvitise väljamakse	-770	-1 177	0	0	-770	-1 177
Jääk perioodi lõpus	1 325	2 749	33 169	36 298	34 495	39 047
pikaajaline osa	358	757	33 169	36 298	33 527	37 055

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 12. Sihtfinantseerimine

tuhat eurot

	31.12.2024	31.12.2023
Eluasemevaldkonna sihtfinantseerimine		
Saadud sihtfinantseerimise ettemaksete jääk aasta algul	4 747	27 221
Laekunud aruandeperioodil	2 599	3 021
Tagastatud aruandeperioodil	-35	-66
Arvestatud sihtfinantseerimise tulu	1 152	1 284
Arvestatud tulu sihtfinantseerimise vahendamiseks	7 781	24 145
Sh korterelamute elemendipõhise rekonstrueerimise toetus	5 733	8 353
Sh kodutoetus lasterikastele peredele	1 879	2 108
Sh väikeelamute rekonstrueerimistoetus	156	12 514
Sh korterelamute rekonstrueerimistoetus	0	1 400
Sh eluasemeteemalistes arenguprojektides osalemise toetus	13	304
Sh kohalike omavalitsuste elamufondi arendamise toetus	0	-534
Elamumajanduse sihtfinantseerimise ettemaksete jääk aasta lõpul	-1 622	4 747
Ettevõtlusvaldkonna sihtfinantseerimine		
Saadud sihtfinantseerimise ettemaksete jääk aasta algul	-6 423	-4 721
Laekunud aruandeperioodil	63 019	58 553
Tagastatud aruandeperioodil	-102	-82
Arvestatud sihtfinantseerimise tulu	57 598	59 092
sh turismivaldkonna arendustegevused ja Eesti kui reisisihtkoha tuntuse suurendamine	12 353	15 776
sh e-residentsuse programmi tegevused	6 103	5 760
sh välisinvesteeringute suurendamise tegevused	5 263	4 843
sh ekspordi arendamine ja eksportööride nõustamine väliturul	4 969	2 137
sh ettevõtete teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonivõimekuse toetamise tegevusteks	4 464	3 877
sh Taaste- ja Vastupidavusraha rahastust finantseeritavad projektid (majanduse digipöördeks ja ettevõtete konkurentsivõime toetamiseks välisurgudel)	4 337	861
sh ettevõtluskeskkonna arendamiseks ja rahvusvahelistumise toetamiseks	3 006	9 086
sh programmide „Uusturg” ja „Arendusvõimekus” tegevused	2 615	2 084
sh ettevõtlusteadlikkuse suurendamine	1 952	2 686
sh iduettevõtluse hoogustamise tegevused	1 429	1 835
sh Work in Estonia programmi tegevused	1 322	1 356
sh muud projektid	974	527
sh halduskulud tehniliseks abist ja riigieelarvelisest toetusest	8 811	8 264

	31.12.2024	31.12.2023
Arvestatud tulu sihtfinantseerimise vahendamiseks	767	1 081
sh e-residentsuse programmist antud toetused	462	332
sh turismivaldkonna toetused	177	275
sh välisinvesteeringute toetused	112	165
sh muud toetused	16	309
Ettevõtlusvaldkonna sihtfinantseerimise ettemaksete jääk aasta lõpul	-1 871	-6 423
Kokku sihtfinantseerimine		
Saadud ettemaksete jääk aasta algul	17 199	38 500
Nõuded aasta alguses	-18 875	-16 000
Laekunud sihtfinantseerimine	65 618	61 574
Tagastatud riigile	-137	-148
Tulu tegevuskulude sihtfinantseerimisest	58 750	60 376
sh tulu kodumaisest sihtfinantseerimisest	34 786	36 016
sh tulu välismaisest sihtfinantseerimisest	23 964	24 360
Tulu vahendamiseks saadud sihtfinantseerimisest	8 548	25 226
Sihtfinantseerimise jääk aasta lõpul	-3 493	-1 676
sh lühiajalised saadud ettemaksed toetuse andjatelt ja tagasimaksekohustised toetuse andjatele	11 561	17 199
sh pikaajalised tagasimakse kohustised toetuse andjatele	780	0
sh nõuded toetuse andjatele	-15 834	-18 875

Lisa 13. Riigi sihtotstarbelised fondid

tuhat eurot

	31.12.2024	31.12.2023
Balti Innovatsioonifondi sihtfond		
Jääk aasta algul	34 372	33 394
Sihtfondi suunatud fondi teenindamisest tekkinud tulud ja kulud	-230	489
Sihtfondi suunatud fondi puhasväärtuse muutus	1 409	489
Balti Innovatsioonifondi sihtfondi jääk aasta lõpul	35 551	34 372
Euroopa Liidu 2014 – 2020 programmiperioodi laenude, tagatiste ja eksporditehingute kindlustuse sihtfond		
Jääk aasta algul	51 239	37 816
Laekunud aruandeperioodil	0	13 000
Tagastatud aruandeperioodil	-2 500	0
Sihtfondi suunatud fondi teenindamisest tekkinud tulud	2 869	2 207
Sihtfondi suunatud fondi teenindamisest tekkinud kulud ja muutus käenduste tehniliste eraldiste moodustamisest	629	-1 293
Arvestatud tulu fondi haldamiseks	-235	-491
Euroopa Liidu 2014 – 2020 programmiperioodi laenude, tagatiste ja eksporditehingute kindlustuse sihtfondi jääk aasta lõpul	52 002	51 239

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

	31.12.2024	31.12.2023
sh kuulub tagastamisele järgmisel aastal	0	2 500
Euroopa Liidu 2021–2027 programmiperioodi laenude, tagatiste ja eksporditehingute kindlustuse sihtfond		
Jääk aasta algul	5 247	0
Laekunud aruandeperioodil	10 530	5 262
Sihtfondi suunatud fondi teenindamisest tekkinud tulud ja kulud laenude allahindlustest ning muutus käenduste tehniliste eraldiste moodustamisest	189	1
Arvestatud tulu fondi haldamiseks	-345	-16
Euroopa Liidu 2021–2027 programmiperioodi laenude, tagatiste ja eksporditehingute kindlustuse sihtfondi jääk aasta lõpul	15 621	5 247
Eluaseme sihtkapitali fond		
Jääk aasta algul	0	0
Laekumine aruandeperioodil	1 600	0
Fondi jääk aasta lõpul	1 600	0
COVID-19 finantsmeetmete sihtfondid		
Ettevõtluse laenude ja laenukäenduste sihtfondid		
Jääk aasta algul	117 636	231 609
Tagastamine aruandeperioodil	-75 577	-121 130
Suurenemine käendustasude, intresside ja lepingutasude arvel	8 233	11 981
Muutus käenduste tehniliste eraldiste moodustamisest, laenude ebatõenäoliselt laekuvaks arvamisest ja haldustasudest	16 106	-4 824
Fondide jääk aasta lõpul	66 398	117 636
Korteriühistute laenude ja elamulaenukäenduste sihtfondid		
Jääk aasta algul	11 644	11 127
Suurenemine käendustasude, intresside ja lepingutasude arvel	721	567
Muutus käenduste tehniliste eraldiste moodustamisest, laenude ebatõenäoliselt laekuvaks arvamisest ja haldustasudest	289	-50
Fondide jääk aasta lõpul	12 654	11 644
Kokku COVID-19 kriisimeetmete sihtfondide jääk aasta lõpul	79 052	129 280
Sh kuulub tagastamisele järgmisel aastal (lühiajaline kohustis)	0	0
Sh kuulub haldamisele järgmisel aastal (pikaajaline kohustis)	79 052	129 280
Kokku riigi sihtotstarbeliste fondide jääk aasta lõpul	183 826	220 139
Sh kuulub tagastamisele järgmisel aastal (lühiajaline kohustis)	0	2 500
Sh kuulub haldamisele järgmisel aastal (pikaajaline kohustis)	183 826	217 639

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Fondide haldustasud vähendasid sihtotstarbelisi fonde kokku 1 245 tuhande euro võrra (2023. a 1 638 tuhat eurot). Sealhulgas on fondide haldustasudest kajastatud saadud toetuse tuluna 435 tuh eurot kriisimeetmetelt ja 580 tuhat struktuuritoetustelt (2023.a vastavalt 876 ja 507 tuhat) ning BIF investeerimisfondide vähendusena 230 tuhat eurot (2023.a 255 tuhat eurot).

2023.a lõpul kajastub bilansis lühiajalisena lisaks 2 500 tuhandele ka AS Smart Capi NATO Innovatsioonifondi investeerimiskapitali kasutamata jääk 3 090 tuhat, mis tagastati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile 2024.a alguses.

Lisa 14. Muud võlad ja ettemaksed

tuhat eurot

	31.12.2024	31.12.2023
Võlad tarnijatele	3 380	3 345
Maksuvõlad	1 146	1 075
Võlad töötajatele	831	996
Saadud ettemaksed	187	150
Sihtfinantseerimise kohustised	48	1 233
Muud kohustised	46	35
Kokku muud võlad ja ettemaksed	5 638	6 834

Lisa 15. Käendus- ja lepingutasud

tuhat eurot

	2024	2023
Ettevõtuluslaenude käendustasud	2 554	2 570
Arvestatud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-1 069	-1 106
Eluasemelaenude käendustasud	1 353	1 247
Arvestatud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-88	-48
Ettevõtuluslaenude käenduste lepingutasud	500	309
Arvestatud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-100	-79
Kokku käendustasud	3 150	2 893

Lisa 16. Intressitulu laenudelt

tuhat eurot

	2024	2023
Intressitulu eluasemelaenudelt	730	532
Intressitulu ettevõtuluslaenudelt	1 318	1 092
Arvestatud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-860	-789
Ettevõtuluslaenude lepingutasud	29	45
Arvestatud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-6	-5

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri

KPMG, Tallinn

	2024	2023
Intressitulu COVID-19 kriisimeetmete laenudelt	5 135	8 281
Arvestatud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-5 135	-8 281
COVID-19 kriisimeetmete laenude lepingutasud	64	26
Arvestatud riigi sihtotstarbelistesse fondidesse	-64	-26
Kokku intressitulu laenudelt	1 211	875

Lisa 17. Tööjõukulud

tuhat eurot

	2024	2023
Nõukogu ja juhatuse liikmete töötasud	-523	-477
Töötajate töötasud	-18 330	-16 535
Töötasud võlaõiguslike lepingute alusel	-380	-256
Sotsiaalmaksu kulu	-5 933	-5 397
Töötuskindlustusmaksete kulu	-132	-120
Erisoodustused	-271	-351
Erisoodustuste maksukulud	-179	-233
Kokku tööjõukulud	-25 748	-23 369

EiSi keskmine normaaltööajale taandatud töötajate arv oli 407 (2023. a 392), sh juhatuse liikmed 4 (2023. a 4). Töölepingu alusel töötanud töötajate arv oli 403 (2023.a 388) ning juhtimis- ja kontrollorganite liikmeid, kes töötasid võlaõigusliku lepingu alusel, oli 4 (2023.a 4).

Tööjõukulud sisaldavad lisaks Eestis töötavate töötajate põhipalgale ka nende koondamishüvitisi, tulemustasusid ja välisesindajate töötasusid. Eestis töötavate töötajate keskmine põhipalk 2024.a oli 2928 eurot (2023.a 2801 eurot) ning kogupalk, mis hõlmab tulemustasusid 3390 eurot (2023.a 3183 eurot).

Lisa 18. Mitmesugused majandamiskulud

tuhat eurot

	2024	2023
Administreerimiskulud	-5 460	-5 777
sh info- ja PR-teenused	-3 465	-3 347
sh esindus- ja vastuvõtukulud	-1 094	-1 247
sh arvestus-, auditeerimis- ja juriidilised teenused	-259	-355
sh muud administreerimiskulud	-642	-828
Uurimis- ja arendustööd	-329	-688
Lähetuskulud	-1 075	-1 236
Koolituskulud	-246	-342
Ruumide majandamiskulud	-1 525	-1 464
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-3 113	-3 519
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja muude ürituste kulud	-17 257	-19 200

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG Tallinn

	2024	2023
sh reklaami- ja turunduskulud	-4 127	-4 969
sh messide kulud	-4 469	-4 175
sh ürituste korraldamise kulud	-1 539	-3 483
sh strateegia, PR nõustamise ja kommunikatsiooniteenused	-2 051	-2 270
sh esindusteenused	-1 770	-1 166
sh transport ja majutus (sh pressireiside korralduskulud)	-928	-1 205
sh seminaride jm koolitusürituste kulud	-1 012	-1 003
sh video-, heli-, foto-, salvestusteenused	-513	-339
sh muud ürituste kulud	-848	-590
Mitmesugused muud majandamiskulud	-767	-381
Maksud, lõivud	-5 886	-5 881
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-35 658	-38 488

Mitmesugustest majandamiskuludest enamuse moodustavad riigi sihtfinantseeringuga omaprogrammide kulu, mis on suunatud ettevõtluse edendamiseks suunatud tegevustele.

Lisa 19. Bilansivälised nõuded

tuhat eurot

Käendushüvitisi tasudes omandab EIS pangalt nõude väljamakstud summa ulatuses. Omandatud nõuete väärtus on madal, kuna laenu sissenõudmise käigus ei ole võlgnik panga ees kohustisi täitnud. Laen on aga sageli tagatud ka laenusaaja või omaniku isikliku käendusega. Kahjujuhtumi korral võib võlgniku ja käendajate vastu oleva nõude menetlemine kesta aastaid.

Ettevõtluslaenude käendushüvitistest tulenevad nõuded kajastatakse bilansivälise varana üldjuhul täitemenetluse algatamist võimaldava kokkuleppe ulatuses.

Eluasemelaenude käendushüvitistest tekkinud nõuded on üksikult ebaolulised ning laekuvad kokkuleppe- või täitemenetluses ebaühtlaselt, mistõttu neid bilansis nõuetena ei kajastata.

	Lootusetuks arvatud ettevõtluslaenud	Eluaseme-laenude käenduste hüvitised	Ettevõtlus-laenude käenduste hüvitised	Kokku
Nõuete jääk 31.12.2022	172	0	207	379
Nõuete laekumine	-22	-24	-115	-161
Selgunud kahjud	32	24	0	56
Nõuete jääk 31.12.2023	182	0	92	274
Nõuete laekumine	-6	-22	-43	-71
Selgunud kahjud	50	22	0	72
Nõuete jääk 31.12.2024	226	0	49	275

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 20. Bilansivälised ja tingimuslikud kohustised

tuhat eurot

Laenukäendused	2024	2023	Muutus
Ettevõtluslaenude käendused			
Kehtiv portfelli aasta algul	134 900	169 914	-35 014
Sõlmitud lepingute tagatiskaht	96 091	78 855	17 236
Portfelli amortisatsioon ja lõpetatud lepingud	-90 660	-113 869	23 209
Kehtiv portfelli aasta lõpul	140 330	134 900	5 430
Ettevõtluslaenude maksimaalne käenduskohustus aasta lõpul	152 091	139 731	12 360
Eluasemelaenude käendused			
Kehtiv portfelli aasta algul	125 300	137 024	-11 724
Sõlmitud lepingute tagatiskaht	29 616	22 960	6 656
Portfelli amortisatsioon ja lõpetatud lepingud	-35 233	-34 684	-549
Kehtiv portfelli aasta lõpul	119 683	125 300	-5 617
Eluasemelaenude maksimaalne käenduskohustus aasta lõpul	119 737	125 328	-5 591
Maksimaalne käenduskohustus aasta lõpul kokku	271 828	260 200	6 769

Kehtiv portfelli on aruandekuupäeval kehtiv käenduskohustus. Kui laenu kasutuselevõtu kuupäev ei ole saabunud, kajastatakse kohustisena kogu lepingu alusel tagatav summa. Pärast laenu kasutuselevõtu kuupäeva kajastatakse käenduskohustise jääk selle kuupäeva tegeliku laenujäägi kohaselt. Ekspordi käenduskohustisena kajastatakse nimetatud kuupäeva seisuga lepingute alusel väljastatud käenduslimitide summa.

Maksimaalne käenduskohustus on kehtiv portfelli, millele on lisatud aruandekuupäeval väljastatud, kuid veel aktsepteerimata käenduste pakkumised.

Sõlmitud laenulepingutest tulenevad tingimuslikud kohustised

31.12.2024 seisuga oli sõlmitud laenulepingutest tulenevaid tingimuslikke kohustisi kasutamata laenulimitidena 3 545 tuhat eurot (31.12.2023 seisuga 4 603 tuhat eurot).

Kasutusrent

2024. aastal oli ruumide üürikulu 1 166 tuhat eurot (2023. a 745 tuhat eurot). Järgmistel aastatel moodustab üürikulu mittekatkestatavatest rendilepingutest 884 tuhat eurot (2023. a 970 tuhat eurot).

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

17. 03. 2025

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Bilansivälised kohtuvaidlused

tuhat eurot

Hagi esitaja	Kohtuasja sisu	Sissenõutavad summad	Menetluses kohtuastmes
I.Onkel	Tehnilise konsultandi pakkumuskutse ühe nõude vaidlustamine.	5	I aste, otsus veebruari lõpp 2025
MTÜ Teadusklubi	Toetuse tagasinõude otsuse vaidlustamine.	5	I aste, otsus märts 2025
Menu Meedia OÜ	Toetuse tagasinõude otsuse vaidlustamine.	5	I aste, otsus 2025.a
AS Floorin	Toetuse tagasinõude otsuse vaidlustamine.	5	I aste, otsus 2025.a

Sissenõutavate summadena kajastatakse võimalikud hinnangulised kohtukulude hüvitamised vastaspoolele.

Lisa 21. Tehingud seotud osapooltega

tuhat eurot

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2024	2023
Arvestatud tasu	436	398
Preemiad ja hüvitised	87	79

Juhatuse liikme lepingu alusel makstakse juhatuse liikmele kompensatsiooni tema kuupalga kahekordses ulatuses juhul, kui EISI nõukogu algatab juhatuse liikme tagasikutsumise. Nõukogu otsusega võib lahkumishüvitist maksta suuremas ulatuses.

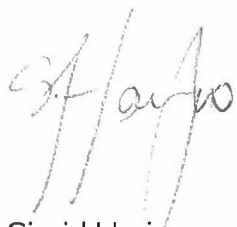
Aruandeperioodil ja sellele eelnenud perioodil tehti tehinguid seotud osapooltega vastavalt õigusaktidele, sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või raamatupidamiskohustuslasele kehtivatele üldistele nõuetele või turutingimustele.

Tehingud tütar- ja sidusettevõtetega

	2024	2023
Müüdud teenused		
AS KredEx Krediidikindlustus	55	71
AS SmartCap	25	40
Ostetud teenused		
AS KredEx Krediidikindlustus	0	0
AS SmartCap	0	0
Nõuded aasta lõpul		
AS KredEx Krediidikindlustus	5	9
AS SmartCap	3	5
Kohustised aasta lõpul		
AS KredEx Krediidikindlustus	0	0
AS SmartCap	0	0

Juhatusel liikmete allkirjad 2024. aasta majandusaasta aruandele

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse 31. detsembril 2024 lõppenud majandusaasta
tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande on koostanud juhatus.

Sigrid Harjo

juhatuse liige

17.03.2025

Aare Järvan

juhatuse liige

17.03.2025

KPMG Baltics OÜ
Ahtri 4
Tallinn 10151
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (Sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2024, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab eespool mainitud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31. detsember 2024 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme Sihtasutusest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama Sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas Sihtasutuse likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Sihtasutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks Sihtasutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada Sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 17. märts 2025

Liina Randmann

Vandeaudiitori number 661

Veiko Kompus

Vandeaudiitori number 707

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Aruande kinnitused

Aruande lõpetamise kuupäev on: 17.03.2025

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (registrikood: 90006012) 01.01.2024 - 31.12.2024 imporditud majandusaasta aruande dokumendi õigsust on kinnitanud:

Kinnitaja nimi	Kinnitaja roll	Kinnituse andmise aeg
Sigrit Kivvistik	Sisestaja	31.03.2025
Resolutsioon:	Aruanne sisestatud Riigi Tugiteenuste Keskuse (raamatupidamisteenuse osutaja) poolt.	

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	EMTAK versioon	Põhitegevusala
Mujal liigitamata kindlustuse ja pensionifondide abitegevusalad	66291	EMTAK 2025	Jah